

Esben på Paradise Hotel 2001-12

Uni-minister Esben Lunde Larsen tiltrådte med moraliseringen om nogle studerendes studiemoral. De fik en opsang om manglende selvansvar og dannelse. Der er brug for en ny mentalitet. *"Det her er ikke Paradise Hotel"*, sagde han.

Hans studiefremdriftsreform skal også holde de studerende i sporet. De skal nedbringe deres studietider og nogle deres erhvervsarbejde, ellers straffes de og uni'erne økonomisk: *"Jeg kan godt være bekymret, når studerende (...) gennemsnitligt bruger omkring 1350 timer om året, når et fuldtidsstudium typisk er normeret til 1650 timer"*, sagde ministeren med henvisning til Kvalitetsudvalgets rapport (FORSKERforum sept.).

Men uni-ministeren selv har ikke været nogen god rollemodel: Aktindsigt afslører nemlig, at han selv fik SU i 7,5 år for at gennemføre et 5-årigt teologistudium (jan. 2001- juli 08).

Og dernæst var han 4 år om at gennemføre sit erhvervs-ph.d.-studium, som var normeret til tre års fuldtidsstudier.

Bachelor- og kandidatstudiet 7,5 år

Aktindsigt afslører, at Esben Lunde modtog SU i varierende størrelser 28.000-50.000 kr. i perioden 2001-08. Det dækker formentlig over, at han i perioder var ansat som studentermedhjælp og sekretær for folketingsmedlemmet Hanne Severinsen (V).

Han har derfor ikke modtaget max-SU, fordi han ramte loftet for erhvervsindtægt (fribehold). I praksis har han studiejobbet en del, og det har givet en del uregelmæssigheder i studieaktiviteten.

Det undrer tilmed, at han kunne få tid til at fjernstudere på Missionshøjskolen i Stavanger, når han havde bolig i København og efter eget udsagn kun modtog frivillig undervisning på Dansk Bibel-Institut.

Erhvervs-ph.d. på 4 år

Efter kandidatgraden fik Esben Lunde en erhvervs-ph.d. hos Grundtvig-Akademiet, som er en del af Grundtvigsk Forum i Vartov (tidl. Kirkeligt Samfund). Det skete igennem en uigennemskuelig procedure hos nogle, som var ham venligsindet. Foreløbig er Esben Lundes ph.d. den eneste, som er lavet i det regi.

Grundtvigsk Forum, som er en privat fond, bidrog som værtspart – *"en erhvervs-virksomhed, som var interesseret i emnet"*, sagde Esben i DR-DEADLINE. Forummet delfinansierede med knap 500.000 kr. mens Forskningsstyrelsens ph.d.-ordning bidrog med 450.000 i løntilskud samt med 210.000 kr. til KU som universitetspart, der stillede med vejlederen lektor Hans Raun Iversen.

Og dernæst var han 4 år om at gennemføre det erhvervs-ph.d.-studium, som var normeret til tre års fuldtidsstudier (juli 2008-december 2012). Selv om det af retningslinjerne fremgik, at den erhvervs-ph.d.-studerende *"skal ansættes på fuld tid i alle tre år"*, indikerer overskridelsen at Esben Lunde havde travlt med alt andet end at studere Grundtvig.

Ministeren har ikke ønsket at kommentere sagen, ud over at han fortæller at hans ph.d.-tid blev afbrudt af orlov, da han blev valgt til folketing i sept. 2011.

jØ

Fremdriftsreformen? 7
Bliver en udfordring for de studerende, men også for os lærere.
FAGLIG KOMMENTAR

Hyre-fyre show på SDU 10
Dekanen søger personale, mens 31 afskediges...

Minister uden begrundelser 14
Hvad siger rapporter egentlig om taxameter-systemet, som politikerne vil skrotte.
ANALYSE

TEMA: ESBEN 18-23

Snuppet i CV-fusk 19
Og så rodede han sig ud i ændrede forklaringer, halve sandheder og tavshed

Hvad er problemet? 20
- med en videnskabsminister, der fuser lidt og ikke vil klemme ud med sin religion?
ENQUETE

Tavsheds-klausuler 24
Uacceptabelt indgreb i forskningsfriheden m.m. siger UBVA-formand. KUs og AUs rektorer er tavse

HR's terapeutiske prædiken 31
Om at vi bare skal fortælle om vores arbejdsmiljø og personlige problemer. Ikke noget for mig, siger depressionsramt.
ESSAY

Rettidig påmindelse om at vise omhu

Den måske største økonomiske skandale nogensinde i Danmark så dagens lys i august, da Skat offentliggjorde at 6,2 milliarder var forsvundet ud af statskassen, og senere er det kommet frem at beløbet meget vel kan være højere – for ikke at nævne alle de andre skandaler, der også har ramt Skat, og som nu gør, at statskassen har et gabende hul. Hvorfor var der ingen, som udviste ansvar og rettidig omhu og advarede mod muligt bedrageri, lyder spørgsmålet hos menige borgere, der med god grund er forargede.

Og samtidig sker der drastiske beskæringer af forsknings- og uddannelsesområdet i den netop vedtagne finanslov. Et snævert flertal – (Venstre, DF, Liberal Alliance og Konservative) vil investere 2,4 mia. kr. mere i sundhed, og 1 mia. afsættes til værdig ældrepleje. Ikke et ondt ord om det. Men der skal også spares, så nogle kan få nedsat bilbeskatning. Grundskylden for husejerne fastfryses. Og erhvervsbeskatningen for især de velstillede lernes.

Det forarger uddannelses- og forskningssektorerne, at de skal være med til at betale for disse lettelser.

Og tænk på, hvor meget god forskning og uddannelse der kunne komme ud af de 6,2 mia. + forsvundne skatte kroner. Dog har politikerne i Skat-bedrageriet indkasseret en vigtig og meget dyr lærestreg for de mange tabte milliarder: Skat er blevet behandlet stedmoderligt i årevis, og den forsømte myndighed må tilføres flere ressourcer, så milliardsvindelen ikke gentager sig.

Skat-sagen står ikke alene, og et andet godt eksempel på en myndighed, hvor grønthøsteren har hærget, er Sundhedsstyrelsen, hvor omkring 300 medarbejdere og 200 millioner kr. er sparet væk på kun 4 år. Resultatet har været en masse dårlige

sager, en fyret direktør og nu aktuelt et svigt med tilsyn af landets læger med risiko for, at patientsikkerheden kompromitteres. Og hvad gør man fra politisk hold? Erkender, at der er en udfordring – ligesom med Skat – og at der nu skal repareres.

Frem og tilbage er jo lige langt – men politikere glemmer nogle gange, at det, som tager mange år at bygge op, kan ødelægges på en eftermiddag.

“Regeringen lever op til målsætningen – lige akkurat, tjek og alle er glade, lyder logikken. Nej, svarer vi.

Hvad så med uddannelse og forskning? Skal vi frygte, at lignende stedmoderlige fortrædeligheder også vil dukke op her, fordi politikerne ikke har handlet med rettidig omhu – citat A.P. Møller – så Danmark over en kortere årrække underminerer uddannelses- og forskningssektorerne med konsekvenser for studerende, landet, dansk erhvervsliv og beskæftigelsen m.m.?

Ifølge finanslovsforslaget skal det offentlige forskningsbudget reduceres for andet år i træk med en samlet besparelse på 8,3%. Men videnskabsminister Esben Lunde Larsen beroliger med, at Danmark stadig er i top-3 af OECD-lande, der investerer mest i offentlig forskning. I Barcelona-aftalen forpligter Danmark sig til at investere mindst 1 % af BNP i offentlig forskning, og med regeringens

besparelse vil den samlede bevilling nu udgøre 1,01 %.

Regeringen lever op til målsætningen – lige akkurat, tjek og alle er glade, lyder logikken. Nej, svarer vi. Det er for uambitiøst at henvise til regnearkmetodik, som altid vil være en konsekvens af de handlinger, der bliver foretaget. Kvaliteten af dansk forskning har været støt stigende gennem de sidste mange år og er på nogle parametre i verdenseliten. Ifølge ”Research and Innovations Indicators 2014”, så udmærker Danmark sig blandt andet ved at være et af de mest produktive lande i verden, hvad angår videnskabelige artikler, og med stor impact-faktor målt per indbygger. Danmark er også meget succesfuld med at tiltrække EU-midler målt på antallet af tildelte bevillinger i relation til ansøgninger, og ikke uvæsentligt er danske forskere gode til at samarbejde internationalt, da 60 % af publikationerne har udenlandske medforfattere.

Der er plads til forbedringer, jo. Forskning er ikke noget, man laver på en eftermiddag. Det kræver tid – meget tid endda, særdeles meget tid. Det kræver udvikling af talent, indsigt, forskningsmidler og vedholdenhed at nå toppen og at blive på toppen – både forskningsmæssigt og for at udøve forskningsbaseret undervisning til inspiration for kommende forskere.

Derfor vil det bekymrende faktum være, at en besparelse af den størrelsesorden betyder stor risiko for, at god forskning, opbygget over mange år, eroderer. Det gør det sværere for kontinuiteten og vækstlaget. Derfor bør regeringen og støttepartier mindes om A.P. Møllers motto, som derfor citeres i fuld udstrækning: ”Intet tab skulle ramme os, som kan undgås ved rettidig omhu”.

Medlemsblad for DM's universitets-ansatte (ULA), DM's forskningsinstitutions ansatte, DJØF's undervisnings- og forskningsansatte (under Overenskomstforeningen), samt Pharmadanmarks undervisnings- og forskningsansatte. Bladets leder udtrykker fælles holdninger. Øvrige artikler i bladet er ikke nødvendigvis i overensstemmelse med afdelingernes synspunkter. Eftertryk er tilladt med tydelig kildeangivelse. **Redaktion:** Lektor Leif Søndergaard, DM I (ansvarshav. for dette nummer), Lektor Karsten Boye Rasmussen, DJØF, Seniorforsker Niels Erik Poulsen, DM1-sektorforskning, videnformidler Niels Westergaard, PharmaDanmark, Journalist Lasse Højsgaard (lah@dm.dk), Red. leder Jørgen Øllgaard (joe@dm.dk).

Redaktionens adresse: FORSKERforum, Nimbusparken 16, 2000 Frederiksberg, Telefon: 38 15 66 33, Fax: 38 15 66 32. Bladets oplag er 7.900 eks. og udkommer 9 gange om året, den første uge i hver måned. **Øvrige adresser:** DM, Nimbusparken 16, 2000 Frederiksberg, Tlf. 38 15 66 00. DJØF, Gothersgade 133, PB 2126, 1015 Kbh. K, Tlf. 33 95 97 00. Pharmadanmark, Rygaards Allé 1, 2900 Hellerup, Tlf. 39 46 36 00. **Fotos:** Signe Alvarez (hvor ikke andre er nævnt) **Grafisk Produktion:** www.prdesign.dk **Tryk:** Green Graphic ApS.

Næste deadline: 18. januar 2016.

Fusk i Esben Lundes ph.d.?

DR-journalister har fundet selvplagiater m.m.

– men hvor meget fusk er det, lyder spørgsmålet nu. Sagen foreløbig parkeret på KU-teologi

Esben Lunde Larsen sendte i slutningen af november sin ph.d. til tjek på KU for ”fejl og mangler”. Det skyldtes angiveligt, fordi ”nogle ... finder det interessant at spekulere i, om der skulle være fejl og mangler i afhandlingen. Derfor har jeg bedt Københavns Universitet om at undersøge den videnskabelige praksis i afhandlingen nærmere. Et enigt bedømmelsesudvalg med Danmarks fremmeste Grundtvigeksperter har blåstemplet den, men alle kan begå fejl – også mig – så lad os få kigget på den endnu en gang” (ESBEN LUNDES FACE-BOOK).

Over for Ritzau uddybede Esben Lunde Larsen: ”Jeg har ikke bevidst forsøgt at hverken snyde eller plagiere”.

Hans pludselige initiativ viste sig dog allerede dagen efter at dække over, at DR-journalister havde fundet mistænkelige passager i ph.d.-afhandlingen.

DR: Selvplagiater uden kildeangivelse

DR-videnskab havde gravet i ph.d.'en og efter en uges optagelser – hvor kritiske forskningseksperter sprang fra deres kritik – fik de endelig hul igennem og kunne offentliggøre deres materiale:

Ved hjælp af søgemaskinen PlagScan havde DR-journalisterne fundet flere afsnit i ph.d.-afhandlingen, som indeholder mistænkeligt sammenfald med andre kilder. Der er 17 tilfælde af genbrug fra noget undervisningsmateriale, som Esben Lunde har bidraget til. Men især falder øjnene på en passage i konklusionen, som er kopieret ordret fra politologiprofessor

Ove Kaj Pedersens bog ”Konkurrencestaten”. Når kilde og reference ikke er anført – især i konklusionen – må det opfattes som plagiat, vurderer **Bente Hagelund**:

”Konklusionen kommer til at fremstå som noget, Esben Lunde selv har fundet ud af, mens det i virkeligheden er noget, som andre har fundet ud af”, siger hun til DR-videnskab. Hun er eks-sekretariatschef på KU-teologi. Heller ikke sociologiprofessor Heine Andersen tøver med at kalde det plagiat.

Esben Lunde selv afviser med, at der i hvert fald ikke er tale om ”bevidst snyd” fra hans side. Og han ser frem til KU-teologis undersøgelse.

Nu er næste trin så, hvem der skal sidde i undersøgelseskomiteen og hvad de finder ud af. Hvis det bliver en teologisk præget komité, kommer de sandsynligvis med en salomonisk konklusion, for fremkommer de med alvorlig kritik, vil den ramme hele teologi-miljøet.

Og derefter kan der forudses en debat om forskellige fagområders fortolkning af, om slap kildeangivelse og selvreferencer er god videnskabelig praksis og hvad der i øvrigt er uredelighed.

Esben Lunde forsøgte damage-control

DR-journalisterne havde aftalt interview med Ministeren, som med anmodningen om tjekket søgte at lave damage-control. Med tjek-anmodningen ville han blokere eller parkere DR-journalisternes kritiske research på KU-teologi for en tid. Med manøvren kunne han lukke munden på

nogle kritiske etik- og fusk-eksperter, som pludselig blev forhindrede i ”at udtale sig, mens der kører en formel undersøgelse”.

KUs teologiske fakultet iværksatte omgående en undersøgelse efter Esben Lundes anmodning. Ugen forud havde fakultetet afvist FORSKERforums anmodning om aktindsigt i, om ph.d.-afhandlingen var ”blevet vasket” for plagiater m.m. og i givet fald med hvilket resultat? Hvis der ikke var lavet en sådan vaskning, ville FORSKERforum gerne have den lavet, men det afviste fakultetet også. En sådan test ville kun blive lavet, hvis fakultetet fik ”mistanke om brud på god videnskabelig skik”. (Nogle universiteter har vaske-programmer til studenteropgaver med URKUND som det mest pålidelige).

Speciale ikke på kildelisten

Esben Lunde Larsens ph.d.-afhandling om **Grundtvigs frihedsbegreb** (2012) har været en af de mest downloadede på KU, siden hans CV-fusk blev afsløret for 18 dage siden. Siden har der verseret mistænkeliggørelser af kvaliteten i afhandlingen, som er en gennemgang af forskellige politikeres Grundtvig-fortolkning og som i øvrigt bygger på hans speciale om **Grundtvigs frihedstænkning** (2008).

Specialet indgår dog ikke på ph.d.'ens kildeliste ...

jæ

Se TEMA side 18-23

PHD-AFHANDLING

Sammenfattende – med udblik til hele denne afhandlings Del III – kan vi konstatere, at overgangen fra velfærdsstat til konkurrencestat får omfattende konsekvenser. Ikke mindst når det gælder den enkeltes åndsfridhed – herunder mulighed for selvbestemmelse på en lang række områder. Forestillingen om den eksistentielle personlighed baseret på tanken om menneskets urørlighed og dets gudbilledlighed afløses af forestillingen om den opportunistiske person. En erstatning, der indebærer, at den politiske teori og moralfilosofien fortrænges fra den offentlige debat og erstattes af økonomismen som samfundsideologi nummer et.

UDDRAG FRA BOG

BENTE HAGELUND

Velfærdsstaten var i grunden et politisk kulturelt projekt, og den politiske kultur var baseret på en moralsk eller eksistentiel opfattelse af fremtidens menneske. Denne forestilling om den eksistentielle personlighed er i dag afløst af forestillingen om den opportunistiske person, som har fortrængt den politiske teori og moralfilosofien fra den offentlige debat og i stedet indsat økonomismen som samfundets ideologi nummer 1.

Oprindeligt var velfærdsstaten således ikke tænkt som et forvokset bureaukrati til at sikre en mere ligelig fordeling af indkomst og formue, men en

PLAGIAT? Til venstre ses Esbens Lundes kopiering, og til højre Ove Kaj Pedersens original.

CBS lukker tysk, fransk og spansk

Regeringens nedskæringer har fået sin første uddannelsesmæssige konsekvens på CBS. Her nedlægges linjerne tysk, fransk og spansk på uddannelserne Europæisk business og Interkulturel Markedskommunikation. Det samme sker for japansk på Asia Studies Programme.

Dog ser det umiddelbart ikke ud til, at tiltagene kommer til at få personalemæssige konsekvenser, siger fællestillidsmand Ole Helmersen: "Så vidt jeg har hørt ind til videre, fortsætter alle i deres stillinger. Det drejer sig om 6 fastsatte og en håndfuld timelærere, og de vil fortsætte med at varetage undervisningen de næste 2-3 år, til det er slut. Og så vil de kunne blive overflyttet til andre steder," siger Ole Helmersen.

Forklaringen bag lukningen er kombinationen af vigende optag og stort frafald. Dårligt rentable linjer, der må lade livet for at modgå de kommende hårde år.

"Det er ledelsens forsøg på at spare penge. Men jeg tror ikke, det er frygtelig meget, man kan spare. Det er et forholdsvis lille område. Så det er mere et signal," fortolker Helmersen.

Håb: At CBS profiterer på nyt bevillingssystem

Selv om CBS konsekvent omtaler sig selv om landet fattigste universitet, har Regeringens nedskæringer ikke skabt samme frygt for afskedigelser, som visse andre steder. Ifølge Ole Helmersen – som er medarbejdervalgt medlem af CBS-bestyrelsen – arbejder ledelsen på nogle besparelsetiltag, der skal besluttes på et bestyrelsesmøde i slutningen af december. Men han forventer ikke, at det indebærer personalereduktioner.

"Ledelsen har sagt, at man ikke vil foretage irreversible og store besparelser på budget 2016 og 17, før man kender kontourerne af den taxameter-reform, der kommer i 2018. Når man kan konstatere, hvor stort problemet er, vil man komme med yderligere besparelser".

Han deler ledelsens håb om at CBS vil være et af de universiteter, der vil profitere af en taxameterreform. Samtidig ser han den ellers så forhadte fremdriftsreform noget, som reelt kan gavne CBS' økonomi.

"Hvis vi kan reducere studietiderne, så kan der faktisk hentes en pæn sum penge. Og så arbejder vi også på at tjene penge på andre områder – for eksempel på videreuddannelsesområdet. Og når vi kommer 1-2 år længere frem i den proces, ved vi mere om, hvordan det går."

Politikernes nye styringsystem...

Hvem skal sidde i den politiske styre-gruppe, som skal lave modellen?

Taxameter-systemet skal skrottes og erstattes af nye tilskudssystem, lød meldingen fra **uni-minister Esben Lunde Larsen** i starten af oktober: Et nyt system skal i højere grad understøtte høj kvalitet i uddannelserne, være jobrettet og regionalt bredt ud. Og for at understøtte sagen offentliggjorde ministeren en del-rapport - "omkostningsanalysen" - fra konsulentfirmaet Deloitte.

Stort set alle Folketingets partier hoppede på manøvren ud fra myten om, at taksameter-systemet tilskynder institutionerne til masse-optag, kasse-tænkning og ikke til kvalitet. Rektorerne var imidlertid mere skeptiske, for derfra er man glade for taxametersystemets objektivitet – her får man penge pr. studerende. De frygter, at der er et skjult motiv, som en anonym rektor formulerede det: "Taxametersystemets objektivitet opvejer svaghederne. Nu åbnes der op for at indføre et nye styringsredskab med meget vilkårlige kriterier. For hvad er 'kvalitet' og 'erhvervsrelevans'? Hvem skal fastlægge det? Politikerne? Erhvervslivet? Andre? Og skal det løbende forhandles og revideres?"

Der er nedsat en embedsmands-arbejdsgruppe til at arbejde med sp Og lige nu venter rektorerne med spænding på, hvem der kommer til at sidde i en politisk arbejdsgruppe, for dens sammensætning vil indikere de konkrete spor for de politiske kriterier i den nye model. Hvordan vil arbejdsgiverne blive repræsenteret? Hvor mange økonomer skal sidde med? Hvem bliver formand?

Ministeren i samråd: Hvorfor og hvad?

SF'eren **Jakob Mark** har kaldt Ministeren i samråd ved at spørge, hvorfor ministeren gerne vil have et nyt bevillingssystem:

- "Vil oplyse, hvilke faktuelle oplysninger, analyser og data, f.eks. om "kassetænkning", i Deloitte-rapporten – der danner baggrund for problematiseringen af taxametersystemet, og som således er den konkrete, saglige baggrund

for ministerens ønske om et nyt tilskudssystem??"

- "Vil ministeren orientere om planerne for et nyt tilskudssystem for de videregående uddannelser, herunder om tidsplan, proces, udvalgsarbejde og referencegruppe" (Samrådssp. F)

Endelig har SF'eren også til de data, der fremgår af den offentliggjorte del-rapportering fra Deloitte:

- "Er Ministeren enig i, at det kan udledes af den redigerede udgave af Deloitte-rapporten, at flertallet af universitets-uddannelser og især humaniora er underfinansierede, og vil ministeren i givet fald offentliggøre en nærmere oversigt over graden af de enkelte fagområders (under-) finansiering?"

Politisk (styre-) gruppe lægger sporet

Formelt har Ministeren begrundet skrotningen med, at Kvalitetsudvalget har anbefalet det. Men pixi-rapporten fra Deloitte gav ingen begrundelser. Og da FORSKERforum prøvede at grave i om Deloitte kan komme med argumenter for skrotning, henviste konsulenten til ministeriet, "fordi der er en igangværende afklaringsproces om omkostningsanalysen med inddragelse af arbejdsgrupper".

Ministeren har sendt "omkostningsanalysen" i høring på institutionerne.

Og næste trin foregår så i to arbejdsgrupper. Den ene er nedsat. Det er en tværministeriel "teknisk" embedsmands-arbejdsgruppe og her vil Finansministeriet sidde med, for hele øvelsen skal være "omkostningsneutral". Og så der altså nedsættes en politisk sammensat (styre-) gruppe "bestående af repræsentanter for uddannelsessektoren og erhvervslivet". De to arbejdsgrupper skal med afsæt i "omkostningsanalysen" lave forslag til en ny fordelingsmodel. Det nye system skal fungere fra finansåret 2018.

jø

Se ANALYSE s. 13-15

AC: Fremdrifts-besparelse er papirpenge...

Fremdriftsreformen – som skal presse studietiden ned – har et skjult sparemål på 935 mio. indbygget. Enten skal milliarden komme ved, at der skæres 4,3 måneder af studietiderne i 2020, så studerende kommer hurtigere ud på arbejdsmarkedet og begynder at betale skat. Eller også kommer besparelsen ved, at uni'erne pålægges en "fremdriftsbøde", fordi de unge ikke får deres studietider bragt ned (worst-case på 935 mio.).

Men det sparemål er regnearks-penge lavet af Finansministeriets regnedrenge, regnede **Akademikernes økonomer sig frem til** – alt imens politikerne blev enige om justering af dens ramme. Efter et års efterlysning har man endelig fået indblik i Finansministeriets beregninger i folketings svar: "Og reformens forudsætninger er grænsende til manipulation, for embedsmændene præsenterer politikerne for en åbenlys "best case"-beregning. Når ministeriet lægger en sådan beregning til grund for så omfattende en reform, kan jeg da godt forstå, at Finansministeriets økonomer har været meget modvillige til at indvie andre i beregningsforudsætningerne", siger **vicedirektør Jakob Brandt fra AC.**

Fejl i forudsætningerne: Studenternes bijobs

Reformens økonomiske præmisser er alt for ensidige, mener AC: For det første indgår det ikke, at selve reformen ikke vil påvirke de studerendes studiejobs. For det andet antages det, at deres arbejdsløshedsrisiko som dimittend vil være uforandret. For det tredje vil reformen ikke føre til øget spild pga. frafald. Og endelig er heller ikke de øgede administrative byrder medregnet.

Særligt antagelsen om, at reformen ikke vil få de studerende til at tage studenterjobs, er en usikkerhedsfaktor, mener AC: Hvis de studerende nemlig skruer ned for studiejobberiet – fordi de tvinges til nedbringe studietiden, som reformen kræver – kan det få drastiske konsekvenser for jobuddet (arbejdskraftuddet), lyder det med økonom-logik. Hvis de går ned på 15 t./uge i stedet for 20 t./uge, så vil det alene betyde tabte skatteindtægter på 0,925 mia. lyder AC's korrektion.

Ministerne og forligspartierne bag fremdriftsreformen har ikke svaret på kritikken.

Se næste side ...

SE SIDSTE NYT OM
ESBEN LUNDE
OG
JULEAFTEN
PÅ
forskerforum.dk

Rektorer: Ja-og-njaj til fremdriftsreform

Studerne vil stadig sige 'duer ikke', for de er principielt imod fremdriftsreformens studiepres. Omvendt er uni-rektorerne "i udgangspunktet positive" overfor forligspartiernes – Venstre, Socialdemokraterne, Radikale, SF og De Konservative – justering af den stærkt kritiserede reform, siger rektorformand Anders Bjarklev.

For ledelserne har reaktionerne været diplomatiske, for på den ene side siger man *ja tak* til det positive i justeringen, som gør reformen mindre bureaukratisk. Men på den anden side er man ikke glad for den, så for ikke at fremtræde for utaknemmelige overfor politikerne, så protesterer man med et *njaj* over, at politikerne står fast på den økonomiske ramme, hvor der skal spares op mod en milliard (2020). Det sker enten ved, at de studerende bliver 4,3 måneder tidligere færdige på studierne (og kommer ud på arbejdsmarkedet). Eller at de ikke forbedrer deres gennemførelsestider, og så skal uni'erne betale fremdriftsbøder.

Universiteterne skal have mere fleksible rammer til at indrette sig efter udfordringer og behov og mål. Men justeringen rokker ikke ved det sparemål på 935 mio. – herunder "fremdriftsbøden" – og det fremgår ikke af aftalen, om "fleksibiliteten" kan rokke/flytte på de firkantede krav om reduktion af studietider.

Spændetrøjen løsnet, men...

På Aarhus Universitet har de både ja- og njaj-hatten på: "Der er klare fremskridt at spore. Men de studerendes frihed er stadig noget, som universiteterne skal betale for. Vi står overfor betydelige udfordringer, som i sidste ende kan blive dyre for sektoren", siger **prorektor Berit Eika**, som dog mener, at det er så som så med friheden, når den overordnede ramme stadig er den samme. AU står i værste fald til at få et indtægtstab på 239 mio. kr. årligt (2020).

Også på KU har man ja-njaj-hatten på: "Udspillet er et skridt i den rigtige retning. Vi er glade for, at spændetrøjen

er løsnet, da forslaget lægger op til en større grad af fleksibilitet. Den omvendte fartbøde er der fortsat. Forskellen er så, at vi får lidt større fleksibilitet til at undgå bøden, som for KU's vedkommende er 345 millioner kroner (2020)", konstaterer prorektor Lykke Friis.

Esbens første positive ...

Justeringsplanen – som er den nye uni-ministers første positive initiativ overfor sektoren – kan løsne en smule op på flere års dårlig stemning mellem ministerium og uni'erne. Det er en ministeriel kovending i forhold til stejle eks-ministre som Morten Østergaard og Sofie Carsten Nielsen (R.). Efter sonderinger med uni-rektorerne sendte den nuværende **uni-minister, Esben Lunde Larsen**, forslaget til justering efter opsamling af "uhensigtsmæssige konsekvenser", som har været en "bureaukratisk spændetrøje for både universiteterne og de studerende" (pressemeddelelse).

Konkret skal seks initiativer give universiteterne mere frihed, fleksibilitet og ansvar for de studerendes studiefremdrift. De positive justeringer for forvaltningerne er især på to punkter:

+ **Ophævelse af automatisk eksamenstilmelding** til et fuldt studieår. Det har i det seneste år medført et stort administrativt ressourcetræk, fordi studerende bare udeblev fra eksamen og måtte reeksamineres (med ret til hurtig omprøve). Nu kan uni'erne selv fastsætte "interne regler" for tilmelding til fag og prøver.

+ **Ophævelse af forbud mod at uni'erne ikke kan fastsætte løbende studieaktivitetskrav**, så de fremover selv kan fastsætte et løbende aktivitetskrav i form af "bestå-krav på op til 60 ECTS-point pr. studieår på alle eller på enkelte uddannelser". Dette punkt er en kovending i forhold til eks-minister Morten Østergaards (R) blokering af – efter voldsomme studenterprotester – at KU i 2013 ville implementere reformen ved at stille minimumskrav om 45 ECTS-point årligt. Blokeringen betød, at uni'erne ikke fik nogle håndtag til at stille aktivitetskrav, før altså nu.

Men der kan forudses studenterprotester, når lokale ledelser stiller med konkrete krav (som skal besluttes i bestyrelsen).

Fremdriftsreform – for os?

Af lektor OLAV W. BERTELSEN, næstfmd. for DMs universitetslærere

Skal vi glæde os over forligspartier-nes (Venstre, Socialdemokraterne, Radikale, SF og De Konservative) aftale om regeringens udspil til justering af fremdriftsreformen? Ikke for meget, for reformens grundforudsætning med besparelse på 935 mio. fastholdes. Og pengene skal enten komme ind i form af øgede skatteindbetalinger fra studerende, der i 2020 bliver færdige 4,3 år tidligere. Eller, hvis studietidsreduktionsmålet ikke nås, i form af overskridelsesbøder, som universiteterne skal betale.

Det retoriske hovedgreb i justeringsaftalen er ”mere frihed, fleksibilitet og ansvar”, men essensen er, at politikerne ønsker at fedte ansvaret af på universitetsledelserne.

Udspillet til justering præsenterer seks tilsyneladende sympatiske initiativer, der sigter imod at afhjælpe den upopulære reforms værste skadevirkninger. Men hvilken effekt kommer de egentlig til at have for os i praksis?

Ikke nogen væsentlig positiv effekt. Der er stadig en stor risiko for, at universiteterne kommer til at betale bøder i et omfang, så det fører til afskedigelser. Det sværd vil vi fortsat have hængende over hovedet. Ændrer de studerende ikke deres adfærd, bliver vi fyret...

Politikerne vil lempe på kravet om, at de studerende hvert semester skal **tvangstilmeldes** 30 nye ECTS, som de samtidigt tilmeldes eksamen i. Muligheden for tvangstilmelding bevares og vil helt sikkert blive brugt, og bødetruslen vil betyde, at alle uhensigtsmæssighederne bevares.

Det andet og tredje initiativ handler om, at universiteterne skal have bedre muligheder for at stille løbende **aktivitetskrav** til de studerende, og det skal være muligt at give karakterer for aktiviteter i løbet af kurserne. Dette lægger sig op ad de muligheder, der allerede kom med fremdriftsreformen, muligheder for aktivt og opsøgende at hjælpe studerende, der ikke er aktive nok. Det er efter min

mening positivt at vi får mulighed for at holde den enkelte studerende mere i hånden.

Det har været kritiseret, at reformen smadrede de studendes muligheder for iværksætteri. Jeg har selv set studerende melde sig ud af vores uddannelse, fordi de ellers ikke kunne komme til at realisere en ide, de havde udviklet i et projekt. Det vil forligspartierne gøre noget ved. Men filmen knækker: ”*Studerende, som også er iværksættere, og som opnår dispensation fra eventuelle fastsatte tilmeldings- eller studieaktivitetskrav, indgår fortsat i opgørelsen af den samlede studietidsreduktion.*” Så det er altså bare symbolpolitik – ingen løsning. I øvrigt vil det også være virkelig svært at administrere, for hvad defineres som ”iværksætteri” med så meget tyngde, at det berettiger til dispensation?

Merit ved studieskift og udvidet mulighed for faglig supplering er gode og nødvendige initiativer. Vi har sikkert alle haft studieskifttere, der havde svært ved at få tilstrækkelig bredde i deres uddannelse, fordi al valgfrihed blev fyldt ud med irrelevant tvangsmeritering fra en tidligere uddannelse. Men problemet er igen bødetruslen, for vores ledelser vil fortsat ikke have anden mulighed end at gennemtvinge så megen meritering som muligt, uanset relevans.

I forhold til faglig **supplering for professionsbachelor**, så bemærk, at der sniges egenbetaling uden SU ind ad bagdøren. Her anfægter regeringen og forligspartierne dansk arvesølv: Retten til gratis uddannelse.

Justeringen er altså først og fremmest politiske symbolmarkeringer og ansvarsfraskrivelse. Den gennemsnitlige studietid på de lange videregående uddannelser var allerede i 2013 nede på 5,9 år, så universitetsledelserne skal ud i alle hjørner, hvis målet om en reduktion på 4,3 mdr. skal nås. Derfor kan jeg garantere de studerende, at de får mere kæft trit og retning og mindre fleksibilitet

“

For os som lærere kommer der en udfordring for relationen til de studerende, når vi som systemets repræsentanter mødes med dem i undervisningen og til eksamen

Olav W. Bertelsen

Og for os som lærere kommer der en udfordring for relationen til de studerende, når vi som systemets repræsentanter mødes med dem i undervisningen og til eksamen.

Vi vil fortsat komme til at bruge tid på at holde eksamener for studerende, der forudsigeligt dumper, og vi kommer til at bruge tid igen til at reeksaminere dem med resultater, der er lige over dumpegrænsen.

Vi kommer derfor også til at skulle undervise mere skolemesteragtigt med blikket fast rettet mod den tunge ende for at sikre, at alle, uanset talent og drive i det enkelte kursus, kommer med over dumpegrænsen første gang.

Det værste er imidlertid, at vi skal leve i et system, hvor kvalitet og fleksibilitet bliver modsætninger. Der bliver ikke rum til at lade studerende forfølge deres faglige interesser, uanset om det handler om kommercialisering af en ide, skrivning af forskningsartikler, samfundsrelatering af et projekt eller bare almindelig fordybelse i en faglig problemstilling. Vi tvinges til at klargøre de studerende til at være eksamensrobotter uden selvstændigt engagement udover læseplanen.

Og som om vi ikke lider af belastnings-stress nok i forvejen, skal vi nu også rammes af etisk stress, fordi vi tvinges til at sparke de studerende tilbage på midten af banen, hvis de lidt for selvstændigt prøver at bidrage til udvikling og kvalitet...

Menige uni-repræs

Vip'ere på RUC og KU foreslog fælles protest mod nedskæringer, men andre ville ikke være

2+2+2+2 grønthøsteren m.m.

De blå partier - Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Kons. - blev enige om en finanslov, som investerer 2,4 mia. kr. mere i sundhed og 1 mia. kr. til kommunernes arbejde med en "værdig ældrepleje". Registreringsafgiften på personbiler og motorcykler nedsættes for især store biler, og grundskylden fastfrysnes. Men universiteterne sættes på en sparekur. 2+2+2+2 pct.'s grønthøsteren på undervisningen vil ramme hårdt og beskæringen af forskningsrådenes frie midler vil ramme forskningen.

Forliget skærer 8 procent på uddannelserne frem mod 2019 svarende til 620 millioner kr. og over 800 millioner kroner årligt af bevillingen til fri forskning og innovation.

For KU betyder finansloven konkret, at ledelsen nu budgetterer færre finanslovsindtægter, svarende til 680 millioner kr. i 2019 - ca. 8 pct. af hele universitetets omsætning:

Finansloven vil betyde en stor fyringsrunde: "Det vil betyde et stop for mange udviklingsprojekter og at universitetet bl.a. skal nedlægge op til flere hundrede stillinger", konstaterer rektor Ralf Hemmingsen.

Statens tilskud per studerende er i forvejen faldet med cirka 11 procent siden 2010. Universiteterne har således allerede effektiviseret uddannelses-driften selv om politikerne har påstået at sektoren har været friholdt - indtil nu.

De store FL-nedskæringer har vakt forundring og harme hos mange, og ikke mindst i forskerkredse. Men protesterne er kommet i form af enkeltstemmer. Mens studenterne har protesteret i fælles, hører man stort set ikke noget fra den brede forskerverden.

Og ganske symptomatisk for denne passivitet strandede et forsøg på en fælles, symbolsk protest fra VIP-personale på tværs af universiteterne. To medarbejder-valgte vip'ere i bestyrelserne, Anita Mac og Anja Andersen fra RUC og KU, forsøgte at mobilisere forskerkolleger i de andre bestyrelser til en fælles protest, men det var der ikke enighed om.

Ideen opstod hos RUC'eren, og det var tanken, at alle VIP-repræsentanter i bestyrelserne skulle nægte at stemme for de universitetsbudgetter, der i den kommende tid skal implementere nedskæringerne.

RUC: Symbolsk manifestation

"Det ligger jo i mandatet som bestyrelsesmedlem, at man på en eller anden måde er med til at legitimere finanslovsbeslutningen, når bestyrelsen vedtager budgettet. Men det var så grotesk, hvad vi stod over for, overvejede jeg alligevel at stemme imod. Det ville jo være en meget lille manifestation, når det kun er et enkelt universitet, og derfor kontaktede jeg VIP-repræsentanterne på de andre universiteter for at drøfte at lave en fælles, symbolsk manifestation," fortæller **Anita Mac, RUC**.

Initiativet faldt dog hurtigt til jorden. Det var simpelthen ikke muligt at skabe tilstrækkelig enighed om en fælles budget-boycot: "Nogle pegede på, at der var et problem med timingen, fordi de ikke skulle vedtage budgetter, før finansloven var vedtaget. Andre følte ikke, at det havde nogen værdi, og hvis man ikke stemte for budgettet, spillede man de muligheder, man havde for indflydelse, af hænde," fortæller Anita Mac, der er lektor i organisation og ledelse.

KU: Ingen VIP-delegation

En, der principielt var positiv over for initiativet, var **Anja C. Andersen**, lektor ved Niels Bohr Institutet og VIP-repræsentant

“ Det ligger jo i mandatet som bestyrelsesmedlem, at man på en eller anden måde er med til at legitimere finanslovsbeslutningen, når bestyrelsen vedtager budgettet. Men det var så grotesk, hvad vi stod over for

Anita Mac

i KU's bestyrelse. Hun foreslog også sammen med Anita Mac, at alle VIP-repræsentanter udpegede en delegation på to personer, der skulle bede om en samtale med ministeren og fremlægge en fælles protest. Heller ikke det var der opbakning til.

"Der var simpelthen ikke konsensus om det er besværet værd, og om vi overhovedet kunne finde mærkesager. Akademikere er jo gode til at problematisere alting - så det var måske den arbejds-skade, der kom til udtryk," fortæller hun og ærgres sig over, man ikke kunne finde fælles fodslag.

"Universiteterne er jo forskellige og kæmper måske med forskellige problemstillinger i forbindelse med nedskæringerne. Men jeg synes faktisk, vi burde stå mere sammen. Vi bliver jo beskyldt for at være kornfedede, og protesteråbet mod det synes jeg ikke, man har hørt højt nok til, at det er nået helt ind på Christiansborg."

Bruger medie-taletid til protest

Anja Andersen er selv en af Danmarks mest medie-eksponerede forskere, og det har hun forsøgt at bruge til at gøre opmærksom på universitetsbesparelsernes negative konsekvenser, også selv om det er helt andre ting, hun bliver spurgt om.

"Jeg prøver at snige det ind, hver gang jeg får taletid. Da jeg eksempelvis var i DR-Deadline og skulle sige noget om aliens, fik jeg det nævnt. Og når nogen i forbindelse med opsendelsen af Andreas Mogensen har spurgt, hvornår vi får den næste danske astronaut at se, får jeg også fortalt, at det gør vi næppe foreløbig med

entanter uenige om protest

e med

det ambitionsniveau, regeringen lægger for dagen på forskningsområdet.”

Hun oplever, at der kom flere protester, efterhånden som man kom tættere på finanslovens vedtagelse. Men det fjerner ikke billedet af en flok lidt for pæne og artige forskere, der tager straffen uden at kny.

”En del af problemet er jo, at vi brænder for forskning, og det fylder mere i hovedet end politik. Og så længe det ikke drypper alt for meget ned gennem taget, ser vi igennem fingre med det. Det er jo det fede ved institutionen, men det er også en hæmsko. Vi burde tale med meget større stemme om, at det her er ikke godt for Danmarks fremtid,” siger hun.

Aarhus: Ingen kommentarer

En af dem, der ikke bakkede op om forslagene om fælles initiativer, var lektor **Morten Thanning Vendelø**, VIP-repræsentant i bestyrelsen for CBS: ”Vi er en del VIP-repræsentanter, som mener, at vi står os bedst ved at reagere sammen med de respektive bestyrelser. Hvilket bestyrelsen på CBS også har gjort på et møde med ministeren,” forklarer han i en mail.

FORSKERforum har også spurgt professor Susanne Bødker, der er VIP-repræsentant i bestyrelsen for AU, hvad hun tænkte om RUC-/KU-initiativet, men hun har ingen kommentarer, svarer hun.

Perspektivet på baggrund af de vedtagne universitetsbesparelser er meget forskellige. På CBS var man igennem en større sparerunde sidste år, og selv om det er besluttet at lukke flere sprogfag, er udmeldingen fra ledelsen, at der ikke skal ske personalereduktioner de næste to år. På KU holder de ansatte vejret før næste års budgetudmelding, mens RUC allerede er i gang med at reducere personalet og varsler yderligere massive besparelser de kommende år.

RUC: Sympatiaktion for afskedigede kolleger

På RUC fik de ansatte luft for frustrationerne ved et meget velbesøgt fællesmøde, der egentlig primært var tænkt som sympati-tilkendegivelse over for afskedigede medarbejdere. Tilslutningen kom bag på en af arrangørerne, **studielektor**

“ Der var simpelthen ikke konsensus om det er besværet værd, og om vi overhovedet kunne finde mærkesager. Akademikere er jo gode til at problematisere alting – så det var måske den arbejdsskade, der kom til udtryk

Anja C. Andersen

Jody Shaw.

”Vi var tre, der tog initiativ til mødet og tænkte: ok, det mindste, vi kan gøre, er at vise noget sympati. Så vi havde brygget tre kander kaffe og lavet et banner, hvor der stod: Ingen går fri. Tanken var, at ganske vidst kunne vi holde antallet af fyringer nede på grund af frivillige fratrædelser, men alle bliver alligevel ramt, for i det daglige mærker man også, hvis der lige mangler en kollega, en TAP'er eller en ekstern VIP'er,” fortæller han.

Mødet udviklede sig imidlertid til et konstruktivt protestmøde.

”Vi håbede at blive 15-20 fremmødte, og så dukkede der 150 op. Også tidligere rektorer og ansatte på tværs af alle institutter. Det var lidt et vendepunkt at se så mange dukke op, og der opstod forskellige initiativer, eksempelvis en gruppe, der vil arbejde med at dokumentere og visualisere, hvor meget der er blevet skåret på universiteterne. I øjeblikket foregår der en masse små initiativer, som ikke er centralt styrede, men sker helt ad hoc. Og det synes jeg er rigtig sundt. Det er noget, jeg gerne ville brede ud til de andre universiteter,” siger Jody Shaw.

Manglende tradition for fælles protester

Fælles-TR på RUC **Kenneth Reinicke** har forsøgt at lægge følere ud i de akademiske fagforeninger om muligheden for protest-initiativer blandt forskere på tværs af universiteterne. Men heller ikke her har der været grundlag for at gå videre.

”Jeg tror, det har stor betydning, at besparelserne rammer så forskelligt på universiteterne. Og så tænker jeg også,

at der ikke er nogen tradition for den slags og ikke nogen erfaringer at trække på. Jeg kan ikke mindes noget i mine 8 år som fælles-TR. Kulturerne er jo meget forskellige på universiteterne. Vi er et lille universitet, så vi har lidt lettere ved at få stabled nogle stormøder på benene,” siger Kenneth Reinicke.

lah

Belastende bestyrelses-arbejde

Der er gode og mindre gode tidspunkter at være medarbejderrepræsentant i en arbejdsplads' bestyrelse. Og disse måneder hører bestemt til i anden kategori.

Det oplever RUC-ektor **Anita Mac**, VIP-repræsentant i bestyrelsen på RUC. Hun er mere eller mindre tvunget til at lægge stemme til planer, der skaleres godt og grundigt ned i medarbejderstaben, og det kan godt være belastende.

”Ja. Det er belastende at deltage i som medarbejdervalgt. Det er et svært skisma på den ene side at sidde med en realitet i nogle budgetter, der peger på nedskæringer, og på den anden side synes, at det politisk er helt forkert. Og alle de spørgsmål, som kollegerne har, som både kan være undrende og vrede, dem retter de til mig,” fortæller hun.

Nedskæringerne skaber naturligt både vrede og ærgrelser, og når de besluttende folketingsmedlemmer ikke går rundt på RUC, er det for medlemmerne oplagt at kigge på næste geled: den udførende bestyrelse.

”Der kan komme nogle frustrationer – hvorfor lukker man denne bygning, ikke den anden og den slags.

Jeg ville jo ønske, vi kunne stå sammen om at sige: Det er en regering og svag minister, der står bag det her i stedet for at rette skytset indadtil.”

Hyre-fyre show på

SDU-Samf' ansætter frejdigt videre, selv om man er midt i en fyringsrunde. Det skaber usikkerhed og frustrerer de ansatte

På SDU's hjemmeside kan man læse, at Samf-fakultet søger lektorer med forskningsspecialer i henholdsvis 'International Business & Entrepreneurship' og 'Consumption, Culture and Commerce'. Intet odiøst i det, tænker man.

Men jo – det er ganske odiøst, mener mange medarbejdere på fakultetet. For det ligner hyre-fyre: Samtidig med, at man søger nyt videnskabeligt personale, er man i stor stil i gang med at skille sig af med folk.

En økonomisk genopretningsplan på SDU's samfundsvidenskabelige fakultet betyder afskedigelse af 31 medarbejdere, herunder 20 VIP'er. Og dertil kom såmænd 16 frivillige VIP-fratrædelser.

Tillidsmanden: Ansættelsesstop?

Samtidig med udmøntningen af denne genopretningsplan har ledelsen fortsat med at ansætte og opslå VIP-stillinger. Alene i 2015 er der frem til december sket 11 ny-ansættelser på Samf-fakultetet, hvilket er flere end man til sammenligning har ansat på SDU's Hum- og Nat-fakulteter i samme periode.

"Fra efteråret 2014, hvor det første gang bliver meldt ud, at der var et strukturelt underskud og behov for at bremse op, har man fortsat med at ansætte VIP'er på alle institutter i større eller mindre omfang, vel vidende at der var nødvendigt at reducere medarbejderstaben," forklarer tillidsrepræsentant **Kent Kristensen**.

Situationen har skabt en dårlig og ubekvem stemning blandt personalet:

"Medarbejderne kan se, at der bliver ansat nye folk samtidig med, at der er nogle, der skal afskediges. Man siger velkommen til nogen og farvel til andre, nogle flytter ind på kontorer, som andre er ved at pakke ned. Jeg er oprigtigt bekymret over den usikkerhed der følger med, og der er medarbejdere, der fortæller, at de er begyndt at orientere sig om andre

steder hen" siger han og tilføjer, at det både er hårdt for dem, der er afskediget, men også for de nye, der føler, de stjæler andres stillinger".

Fratages mulighed for omplacering

Fra TR-siden har man på flere møder uden held forsøgt at få dekanen til at iværksætte et ansættelsesstop, mens personalenedskæringerne står på.

Fakultetets **dekan Nikolaj Malchow-Møller** har tidligere forklaret til FORSKERforum, at han mener, nye ansættelser stadig er nødvendige for at "kunne løfte fakultetets kerneopgaver fremadrettet."

Men den argumentation hænger ikke sammen, mener Kent Kristensen.

"Der er medarbejdere der får at vide, at de skal afskediges, fordi der skal gennemføres besparelser. Ingen af afskedigelserne er begrundet i svigtende arbejdsindsats. Derfor er det også så vanskeligt at se sammenhængen mellem, begrundelserne der går på behovet for besparelser når der samtidig er stillingsopslag i de forskningsgrupper, hvor der er afskedigelser."

Samtidig peger han på, at man har ansat nye VIP'er, vel vidende, at der lå en større afskedigelsesrunde forude, og dermed udelukker allerede ansatte fra muligheden for at få en omplacering.

"Det virker som om man har foregrebet tingene og så at sige lagt asfalten medens man kørte. Uden at vide hvem der skulle indstilles til afskedigelse, har man fortsat med at ansætte nye. Der er måske nogle, der kunne være omplaceret, men muligheden er der ikke længere, for der er allerede ansat en i den nye stilling. Det er derfor, det er så problematisk at gennemføre besparelser uden ansættelsesstop."

Dekanen: 'Gjort hvad vi kunne

FORSKERforum har spurgt Nikolaj

Malchow-Møller, om det er korrekt, at han har ansat VIP'ere vel vidende, at en større personalereduktion var forstående, og om det i givet fald ikke var unfair over for de afskedigede, at de blev frataget muligheden for at komme i betragtning til en omplacering.

Malchow-Møller svarer, at han har gjort alt, hvad han kunne for at omplacere:

"Vi har, siden vi vidste, at afskedigelser blev en realitet, og hvem der kunne blive berørt heraf, været meget opmærksomme på muligheden for omplacering af de pågældende, og det er min bedste vurdering, at omplacering er sket i det omfang,

det overhovedet har været muligt.

Det skal i den forbindelse erindres, at vi her taler om VIP'ere med specialiserede kompetencer inden for et fagligt meget afgrænset område. Det er kompetencer, som er erhvervet gennem mange års arbejde, hvorfor det ikke giver mening at overføre disse til eller tilpasse dem andre samfundsvidenskabelige fagområder og forskningsopgaver, hvis vi skal fastholde

CBS og KU respekterede ansættelsesstop

det helt nødvendige mål om kvalitet og relevans i varetagelsen af vores kerneopgaver, som er forskning og forskningsbaseret undervisning,” svarer Nikolaj Malchow-Møller (pr. mail).

Vil ikke gøre som CBS og KU

På CBS og KU har man haft ansættelsesstop i forbindelse med besparelser. Hvorfor har SDU-dekanen været imod at gøre det samme på SDU SAMF?

”SDU-Samf’ har valgt ikke at indføre et egentligt ansættelsesstop, fordi der fortsat er og vil være behov for at investere på nogle områder og i særlige kompetencer, som vores fakultet har afgørende brug for,

hvis vi skal kunne løfte vores kerneopgaver fremadrettet. Men jeg har været og vil fortsat være meget opmærksom på, at der skal være vægtige grunde til nyansættelser i denne tid, ligesom vi fortsat er meget opmærksomme på at undersøge mulighederne for at omplacere afskedigede medarbejdere”, lyder svarer (pr. mail).

lah

Mens SDU hyrer og fyrer på samme tid, har både CBS og KU fastholdt et ret konsekvent ansættelsesstop

For CBS-fællestillidsrepræsentant Ole Helmersen var ansættelsesstoppet et kardinalpunkt, da CBS i 2014 skulle igennem en større sparerunde, hvor der skulle findes i alt 60 millioner på budgettet. Personalereduktionen blev klarer gennem frivillige aftrædelser – i alt 67 – men også ved selve ansættelsesstoppet, der løb fra august 2014 til forsommeren 2015.

”Der blev skelnet mellem stillinger, alt efter, hvor langt ansættelsen var i gang. Hvis ansættelsen var stort set tilendebragt, blev den gennemført, men alle andre VIP-ansættelser blev stoppet. Også VIP-stillinger, der ellers var blevet fordelt til institutterne blev bremsede. Efter ansættelsesstoppet blev hævet, blev nogen fordelt igen, men ikke alle.

Ansættelses-karens på 3 måneder

Eneste mulig dispensation fra ansættelsesstoppet var på TAP-området, hvor man kunne gøre undtagelse, hvis der blev behov for ansættelse på et ”særligt forretningskritisk område” – eksempelvis hvis en økonomichef sagde op og skulle erstattes. Men på VIP-siden var der ikke mulighed for dispensation, altså eksempelvis ingen professorater, der var så vigtige, at de skulle besættes under ansættelsesstoppet, med mindre der var tale om en ansættelse, der blev rent finansieret af eksterne midler.

Ole Helmersen og hans TR-kolleger pressede på for ansættelsesstoppet i HSU samt et underudvalg. Og han var i det store hele tilfreds med den måde, det blev håndhævet.

”Ja, det vil jeg sige. Der blev ikke ansat nogen i den periode, og vi havde også den aftale, at der ikke måske ske nogle former

for ansættelser med samme indhold i en 3-måneders periode fra februar – et slags moratorium - som en måde at udvise respekt for, at en del medarbejdere havde følt et vist pres for at indgå i en frivillig fratrædelse,” slutter Helmersen.

KU: Kvalificeret ansættelsesstop

På KU er der i øjeblikket et såkaldt kvalificeret ansættelsesstop. Det trådte i kraft 5. oktober efter dekret fra Ralf Hemmingsen som umiddelbar reaktion på regeringens finanslovsudspil og de besparelser, der kommer til at ramme universiteterne. Dermed blev alle stillingsopslag, der var under udarbejdelse, sat i bero.

Det ”kvalificerende” element i ansættelsesstoppet består i, at rektor eller dekanerne kan dispensere fra ansættelsesstoppet, hvis der er en særlig grund til det. Men de undtagelser har der ikke været mange af – næsten for få, fortæller fællestillids-repræsentant på KU-Hum’ Jørgen Staun.

”På nogle punkter er det et problem, for ansættelsesstoppet gælder også deltidslærerne. På mange institutter har vi deltidslærere, der er vigtige for vores undervisning og for at vi kan udbyde det, vi skal. Så på nogle fag ved man faktisk endnu ikke, om man kan udbyde undervisning på visse fag,” fortæller tillidsmanden.

Timelærerne ansættes typisk for en 3 års periode, men hvert år er der behov for gen- eller nyansættelser. Og da ansættelsesstoppet gælder året ud, kan det blive et problem at nå at få ansat de lærerkræfter, der er behov for ved semesterstart i februar.

Jura-dilemma: Forskning eller

Akkrediteringspolitiet ACE dømmer jura betinget: For lidt forskningsbaseret undervisning og for mange eksterne deltidslærere

Juristuddannelserne i København og Aalborg er kommet i klemme, efter at akkrediteringsinstitutionen ACE har givet betingede akkrediteringer begge steder. På KU er det bacheloruddannelsen, der blev *betinget akkrediteret*, mens det på AAU er både bachelor- og kandidatuddannelsen.

De løftede pegefingre sætter fingeren på et ømt punkt på jura-studierne, som er masseuddannelser med forelæsninger og storholds-undervisning.

Jurauddannelser til eksamen

Akkrediteringsrådet afgjorde 24. september en række akkrediteringsuddannelser, herunder jura-uddannelserne på KU, AU og AAU. Mens der var positiv akkreditering til AU både på bachelor- og kandidatuddannelsen samt KU's kandidatuddannelse, var afgørelserne betingede positive for bacheloren på KU samt både bachelor og kandidat på AAU.

Fælles for kritikpunkterne er den flittige brug af eksterne undervisere og vejledere, som ifølge Akkrediteringsrådet fører til mangel på forskningsbaseret uddannelse. I forhold til AAU nævnes det, at halvdelen af specialerne vejledes af eksterne, og for bachelorprojekterne er det over halvdelen. Samme kritik rettes mod KU, hvor det er langt størstedelen af bachelorprojekterne, der vejledes af praktikere.

Desuden blev KU kritiseret for, at der med det store antal studerende var for lidt studieadministrativ støtte af uddannelsen.

En betinget positiv akkreditering betyder, at de pågældende uddannelsesinstitutioner får en kortere periode til at rette op på kvalitetsproblemerne. Herefter vil en genakkrediteringsproces i 2016-17 afdække, om et tilstrækkeligt niveau er nået.

Begge steder går kritikken fra ACE på manglende forskningsbaseret undervisning. Der er tradition for, at en stor del af undervisningen gives af eksterne jurister og advokater med praksiserfaring, og derfor er der et lavt antal faste lektorer og professorer i forhold til antallet af studerende. Et relativt lille antal lærere har også betydet, at de eksterne gav forskningsluft til de faste.

Men nu lyder kritikken, at der er for mange eksterne undervisere og vejledere: "Eksterne undervisere kan være gode og relevante. Ikke mindst på et fag som jura, men her ser vi, at der er meget få ansatte forskere i forhold til antallet af studerende, og det er kun i begrænset omfang forskerne, der står for undervisningen og vejledningen af de studerende. Det går ud over kvaliteten af uddannelsen," citeres Akkrediteringsrådets **formand, Per B. Christensen**, for i en pressemeddelelse.

Jura-respons: Kontraproduktivt

Afgørelserne rammer ned i et tilbagevendende dilemma for jura-uddannelserne i Danmark, som af forskellige årsager har tradition for at bruge mange eksterne undervisere, der selv er udøvende jurister. Og det tvinger uddannelserne til omlægninger, som de ikke nødvendigvis selv anser for hensigtsmæssige.

"Vi har været nødt til at fjerne noget af den holdundervisning, som de studerende sætter pris på. Så på den måde er det kontraproduktivt," fortæller **studieleder Ulla Steen**, jura-bacheloruddannelsen på AAU.

Problemet er, at dogmet omkring forskningsbaseret undervisning – defineret ved at underviseren er fastansat forsker – som det til enhver tid bedste, ikke gælder i jura.

"Nogle af de redskabsfag, vi underviser i – aftaleret, obligationsret, insolvensret osv. – er kortlagt for længe siden. Der kommer ikke noget ny forskning her," siger Ulla Steen og nævner til gengæld socialret og miljøret som eksempler på store områder, hvor der løbende sker udvikling i lovgivningen, og hvor forskningsbaseringen er vigtig.

Dertil kommer, at eksterne, praktiserende jurister på visse områder kan give bedre undervisning end de fastansatte

“Billedet er nok, at det er meget varierende, hvor meget man har fokuseret på forskning og uddannelse. For nogen vil det nok opleves sådan, at man kommer til at bruge en større del af sin tid på undervisning”.

Vibe Garf Ulfbeck

forskere: "En advokat, der arbejder med et givent område inden for virksomheds-overdragelse er da rigtigt meget bedre end en, der sidder og har det som et perifært hjørne af forskningen.

Samtidig erkender hun dog, at Juridisk Institut har færre faste lærere, end man selv gerne ville have: "På det tidspunkt, akkrediteringen blev lavet, var vi ramt af tre langtidssygemeldinger. Og så har vi et problem med rekruttering. Institutterne er udfordret af, at der er mange attraktive stillinger for jurister i erhvervslivet, og det er ikke så nemt at trække jura-ph.d.ere til Aalborg," siger Steen, der dog sætter sin lid til to ph.d.-studerende på instituttet, der snart bliver færdige.

KU-lærere tvinges til katederet

Med et optag på mere end 800 er jurastudiet på KU landets største universitetsuddannelse, og her har man straks reageret på den løftede pegefingre fra ACE. Her "tager vi kritikken meget alvorligt", lyder reaktionen fra de uddannelsesansvarlige på KU. Her henviser man til, at siden 2008 er antallet af årsværk for adjunkter, lektorer og professorer faktisk øget med næsten 50 pct.

Genopretningsplanen, som er ved at blive iværksat, og som skal sikre en ubetinget akkreditering i 2017, betyder, at de faste VIP'er skal gøre en større indsats både i forhold til undervisning og vejledning. Helt konkret er målsætningen, at fakultets forskere skal dække mindst 60 procent af alle vejledninger i 2016 og mindst 75 procent i 2017. Der er ikke sat måltal for, hvor meget mere undervisning forskerne skal tage på sig.

KU-prodekan for uddannelse Stine Jørgensen bekræfter i en mail til FORSKERforum, at der i forhold til hidtil er "tale om en forhøjelse af den del af den samlede arbejdstid, der skal anvendes på

undervisning og vejledning”. Hun tilføjer, at den samlede undervisnings- og vejledningstid ikke skal overstige 50 procent af den samlede arbejdstid.

Mindre forskning

Men de ekstra timer, der skal bruges på vejledning og undervisning, må nødvendigvis gå fra forskningen, peger de ansatte på.

”Døgnet har jo kun et vist antal timer, så der kan godt komme en vanskelig overgang. Jeg har som centerleder allerede fået henvendelser fra folk, der påpeger, at det kan være svært for dem at nå den planlagte forskning med de ekstra undervisningsforpligtelser,” fortæller KU-professor Vibe Garf Ulfbeck, leder af Center for Virksomhedsansvar.

Udenlandske forskere får problemer

Professor Mads Bryde Andersen hilser ændringerne velkommen.

”Jeg synes, det er helt berettiget at kritisere, at der er så lidt forskningsbaseret undervisning – særligt på bacheloruddannelsen. Og jeg har altid ment, at vi underviste for lidt,” siger han.

Han ser intet problem i, at han selv skal bruge 50 procent af arbejdstiden på undervisning og vejledning. Men til gengæld ser han et stort problem for fakultetets ikke-dansktalende forskere.

”Problemet, vi står over for nu, er, hvad vi gør med VIP'ere, der ikke taler dansk og ikke har dansk jura som forskningsområde. Hvad gør de personer, når der ikke er noget at undervise i? Den typiske danske cand.jur. kommer til at beskæftige sig med dansk ret, så de studerende efterspørger fag med fokus på det. Og det kan du bare ikke undervise i, hvis du ikke kan læse dansk,” siger Mads Bryde Andersen.

Og den problemstilling kan Vibe Garf Ulfbeck bekræfte: ”Det kan jeg meget tydeligt genkende. Jeg har flere yngre forskere med andet sprog end dansk, og de er helt klar til at undervise. Men de har ikke noget at undervise i. Så det er en af udfordringerne, der ligger i kølvandet på det her.”

lah

For 7,7 mio. hemmeligstempling

7.773.402,00 ekskl. moms. Det var prisen, som ministeriet har betalt for den såkaldte ”Taxameter-rapport” fra konsulentfirmaet Deloitte. Men **uni-minister Esben Lunde Larsen** vil ikke lade offentligheden se den.

Foreløbig har ministeriet kun frigivet en selektiv pixiudgave af Deloitte's rapport, og så foregav ministeriet, at det var hele rapporteringen, selv om det er åbent, at det frigivne ikke opfylder Deloitte's opgavebeskrivelse/kommissorium. Når data tilbageholdes, kan det skyldes, at det er ubekvemme data, som ministeren ikke ønsker frem, fx at rapporteringen ikke taler dårligt om taxametersystemet, eller at Deloitte's konsulenter ikke kan komme med brugbare alternativer: ”I lighed med det nuværende system skal de opstillede modeller være så enkle og transparente som muligt og baseret på objektive kriterier” (opgavebeskrivelsen). Det kan simpelthen være sådan, at rapporteringen ikke harmonerer med ministerens planer.

Hvis altså ikke, at Deloitte bare har hævet sine 7,7 mio. + moms for en

utilstrækkelig rapport, så hemmeligholder ministeriet enten en egentlig hovedrapportering eller vigtige delrapporteringer. Det har FORSKERforum klaget til Ombudsmanden over.

Klagen: Offentlighedsloven misfortolket

FORSKERforum har klaget over, at ministeriet ikke frigiver den fulde rapportering. FORSKERforum blev nemlig holdt hen med henvisning til, at rapporten var fortroligt finanslovsstof, men da finansloven så var offentliggjort i september, fandt embedsmændene bare på en ny undskyldning for fortsat hemmeligholdelse, og så prøver man i øvrigt at sløre, hvilke dokumenter der faktisk findes.

Hovedklagen går på det ulovlige i, at en ekstern konsulentrapport til 7,7 mio. ikke er offentlig tilgængelig, for offentlighedsloven giver udtrykkeligt aktindsigt i en sagforvaltnings ”faktiske grundlag”, herunder interne dokumenter.

Der klages over – og det er helt principielt i forhold til den nye offentlighedslov – at ministeriet udvider undtagelsesparagraffers gyldighedsfelt, så der afvises aktindsigt i ”løbende forvaltningsvirksomhed” for ministeriet/uni'erne. I praksis betyder udvidelsen groft sagt, at ministerier kan hemmeligholde stort set alt med henvisning til, at det er lovforberedelse eller ministerbetjening...

jø

Deloitte

**HEMME
LIG**

Hovedrapport:
Omkostningsanalyse
af de videregående
uddannelser

**Se næste side: Taxametersystemet
– hvad er problemet?**

En Minister uden begrund

Esben Lunde vil skrotte taxameter-systemet, men hvorfor? Tyve års rapporteringer giver ham ikke argumenter, så nu handler han på gisninger

Regeringen vil skrotte taxametersystemet, som giver tilskud efter beståede eksaminer, på alle uddannelsesinstitutioner inkl. universiteterne. I stedet skal der indføres et system, som i højere grad understøtter høj kvalitet i uddannelserne, og uddanner til beskæftigelse, samtidig med at det kan støtte uddannelsespladser i udkantsområder.

Men uni-minister Esben Lunde Larsen og hans radikale forgængere på ministerposten har ikke fortalt og begrundet, HVORFOR taxametersystemet skal skrottes.

Deloitte's frigivne pixi-rapportering giver ikke argumenter, for den undgår behændigt at omtale/analysere taxametersystemet, selv om det blev pålagt i opgavebeskrivelsen.

Tilbage står, at begrundelsen skal findes i det såkaldte "Uddannelsesstudieudvalgs" kontroversielle rapportering fra 2014, som IKKE lavede en egentlig analyse af taxametersystemet, men derimod nøjedes med at mistænkeliggøre og gætte: det har "i stigende grad været hævdet, at taxametersystemet tilskynder til at lade studerende bestå med et for lavt præstationsniveau".

Denne passus blev eks-minister Sofie Carsten Niensens anledning til at igangsætte Deloitte's 7,7 mio. + moms-analyse. Og Esben Lunde fortsætter ad samme spor...

Rektorer advarer: Nye styringsredskaber på vej?

Nogle rektorer mener ikke, at det er en seriøs fremgangsmåde og en farlig vej:

"Med skrotning af taxametersystemet lægges et spor ud, som gør taxametersystemet og ikke underfinansiering af sektoren til hovedproblemet. Taxametersystemets objektivitet opvejer svaghederne. Nu åbnes der op for at

Det har i stigende grad været hævdet, at taxametersystemet tilskynder til at lade studerende bestå med et for lavt præstationsniveau

Kvalitetsudvalgets konklusion

indføre nye styringsredskaber med meget vilkårlige kriterier. For hvad er 'kvalitet' og 'erhvervsrelevans'? Hvem skal fastlægge det? Politikerne? Erhvervslivet? Andre? Og skal det løbende forhandles og revideres?", siger en anonym rektor til FORSKERforum. Anonym, fordi man med kritik risikerer at komme i badstanding hos en minister og et ministerium, og så er man bagud 0-2, før kampen begynder.

Uni-ledelserne har en grum mistanke om, at politikernes motiv til at lave et nyt tilskudssystem er, at der kan indføres et nyt teknokratisk styringsredskab ved siden af de eksisterende akkrediteringer, dimensioneringer, censorsystemer m.m.

Eks-rektor: Ingen har foreslået noget bedre

Men eks-rektor Jens Oddershede turde godt sammenfatte sine erfaringer med taxametersystemet gennem et par årtier. Han kalder taxametersystemet for det mindst ringe, i mangel af bedre:

"Det blev indført i 1993 som et objektivt bevillingssystem, der gav forudsigelighed og motiverede til at få de studerende igennem eksamen. Der er lavet 3 analyser af systemet i min tid, og ingen kunne foreslå noget bedre. Men jeg kender da godt myten om, at det fremmer kvantitet, fordi nogle lader studerende bestå eksamen. Og det er åbenbart den problematik, som nu sætter den politiske dagsorden", siger **Jens Oddershede** (SDU-rektor 2001-14 og fmd. for Rektorkollegiet 2005-14).

FORSKERforum har gravet de tidligere analyser frem.

2001-analyse: Afvejningssystem

Selve debatten om taxametersystemet som en incitamentsstruktur med mistænkeliggjorte bivirkninger er ikke ny. Systemet blev indført i 1993, og allerede i 1995 forelå der et responsum fra Evalueringsinstituttet om "taxametersystemets mulige indvirkninger på kvaliteten af de videregående uddannelser". Her blev det konkluderet, at mistænkeliggørelsen ikke kunne bekræftes – der kunne ikke påvises "nogen entydig sammenhæng mellem kvalitet og bevillingssystemet".

Og det samme blev resultatet af en ministeriel rapportering i 2001. Man arbejdede faktisk ud fra et kommissorium, som også kunne dække nutiden:

"Det er et tilbagevendende synspunkt i kvalitetsdebatten, at taxametersystemet principielt rummer iboende incitamenter til kvalitetsforringelser, fordi STÅ-princippet, der fastlægger institutionens bevillinger ud fra antal gennemførte prøver og eksaminer, motiverer den enkelte lærer til at sænke eksamenskravene og det faglige niveau, så flere består, og institutionens indtægtsgrundlag dermed øges" (2001 s. 64).

Det blev konkluderet, at der i systemet er indbyggede balancer i form af "afvejede interesse modsætninger og incitamentsstrukturer, der knytter sig til andre systemmæssige niveauer eller driftsvilkår". Med det mente man nogle kvalitetssikringsmekanismer, som evaluering og ekstern censur. Og hvis der forekom "ekstreme situationer" med kvalitetssvigt, så ville negativ omtale i kollegiale kredse eller offentligheden have en opstrammende effekt (s.73).

Analysen viste, at det af forskellige grunde ikke var "sandsynligt", at det faglige niveau blev sænket for at tjene taxametre hjem. Dels havde studienævnenes ansvar for kvaliteten, og de var afkoblet fra taxametersystemet (beståelse og bevillinger til bestemte studier var ikke direkte koblet). Og dels var kvalitet i lige så høj grad knyttet til fag som til økonomi, dvs. lærernes faglige ambitioner og de studerendes egeninteresser i at få en god uddannelse. Det var derfor usandsynligt, at lærere – som sammen med censor er de kvalitetssikrende ved eksamen – skulle lade "hensynet til institutionens økonomi veje tungere end egen faglige integritet".

(RAPPORT: Taxametersystemet for de videregående uddannelser, Undervisningsministeriets ide- og perspektivgruppe, 2001).

2009: McKinsey-rapporten: Ingen kritik af systemet

McKinsey-rapporten fra 2009 blev mest kendt for, at den konstaterede en voldsom underfinansiering af uddannelserne. Hum'samf'-taksterne på 40.400 kr. svarede fx slet ikke til de reelle udgifter på 52.000 kr (s.8). Videnskabsminister Sander blev nødt til at kompensere dette med 5.000 kr. ekstra – og det er en kompensation, som siden er blevet vedtaget fra år til år på finanslovene.

McKinsey konstaterede også, at underfinansieringen betaltes af andre poster (fx forskningsbevillingen), og problemet ikke var taxametersystemet i sig selv, men at taksterne var for lave (systemet er ikke "omkostningsbaseret"). I de udvalgte eksempeluddannelser sker der således en tilførsel af ressourcer til uddannelse fra andre formål. Det er i overensstemmelse med, at taxametersystemet ikke er omkostningsbaseret, og at universiteterne frit kan disponere store dele af deres midler på tværs af hovedformål. Men analysen afstod fra at undersøge, om underfinansieringen var vokset 1993-2009.

Videnskabsministeriets kommentar til underfinansieringen var, at taksternes størrelse skulle politisk fastlægges, ikke ud fra den faktiske økonomi: "Det har ikke været hensigten at fastsætte takster, der afspejler de faktiske omkostninger knyttet til forskellige uddannelser, da der er tale om et stort antal uddannelser og kurser med meget forskellig omkostningsprofil og forskellige uddannelseskoncepter. Dette problem er forsøgt løst ved at forfølge et overordnet princip om, at taksterne er politisk fastsatte, og at omkostningerne tilpasses takstniveauerne" (s.92).

(McKINSEY: *Analyse af uni' og sektorforskningens finansiering og organisering (Juni 2009)*).

2014: Uddannelsesstjek-udvalget: Gisninger og mistænkeliggørelse

Det såkaldte "kvalitetsudvalg" lavede ingen selvstændig analyse af taxametersystemet, men drog alligevel drastiske konklusioner. Man mistænkeliggjorde potentielle problemer: "Taxametertilskuddet udløses for studerende, som består deres eksaminer. Gennemførte eksaminer kan principielt set både afspejle, at de studerende har fået god undervisning, eller at kravene til at bestå er relativt lave. Mens undervisning af god kvalitet typisk er forbundet med betydelige udgifter, er det isoleret set helt omkostningsfrit at sænke de faglige krav til at bestå eksaminerne. Derved indebærer taxametersystemet potentielt set en uhensigtsmæssig tilskyndelse til at sænke det faglige niveau på uddannelserne, da det kan øge indtjeningen af taxameterbevillinger uden at øge omkostningerne" (red.s fremhævning).

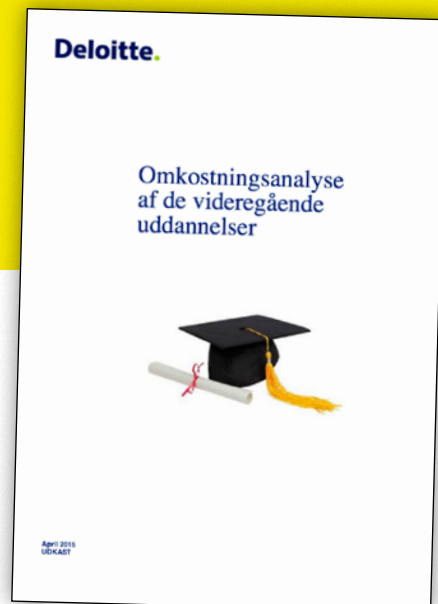
Man opregnede så de modvirkende faktorer, fx "undervisernes faglige og professionelle engagement og den eksterne kvalitetssikring i censorordningen". Men konklusionen blev baseret på gisninger og mistænkeliggørelse med ubestemte kilder: "Ikke desto mindre har det dog i stigende grad været hævdet, at taxametersystemet tilskynder til at lade studerende bestå med et for lavt præstationsniveau. Endvidere er der (...) betydelige udsving i den gennemsnitlige studieindsats, som skal til for at opnå en given karakter. Det indikerer, at der er betydelige forskelle i de faglige krav på uddannelserne".

Og konklusionen blev: "Det er udvalgets opfattelse, at den nuværende bevillingsmodel for finansiering af uddannelsesproduktionen (taxametersystemet) indeholder en vis uhensigtsmæssig tilskyndelse for institutionerne til at være tilbageholdende med at stille høje faglige krav til de studerendes gennemførelse af de enkelte fag og moduler i uddannelsesforløbet".

På den baggrund blev konklusionen, at systemet "ingen incitamenter (har) til at øge kvalitet og relevans i de videregående uddannelser". (s.102)

Og udvalget endte med en anbefaling af en nedtoning af taxameter-systemet til fordel for en større grundbevilling – som dog underforstået bør politisk/administrativt fastsættes, hvorved der kan laves en større styring af, hvilke uddannelser der er "relevante".

(KVALITETSUDVALGET: *Høje mål, Analyserapport, april 2014*)

2015: Ingen analyse ...?

Søndergaard-rapporten blev det direkte afsæt til, at uni-minister Sofie Carsten Nielsen bestilte en konsulentrapport med henvisning til gisningerne om, at rapporten "peger på, at taxametersystemet giver (...) en tilskyndelse til i for høj grad at fokusere på aktivitet frem for kvalitet" (red.s fremhævning) samt til at oprette nye uddannelser for at tiltrække studerende og tjene penge.

Kommissoriet for Deloitte – der vandt udbuddet – lod, at rapporten skulle undersøge "hvordan taxameter- og bevillingssystemet (...) samlet set kan indrettes mere hensigtsmæssigt end det eksisterende". Rapporten skulle gennemføre en omkostningskortlægning, og på baggrund heraf skulle "Konsulentfirmaet opstille en eller flere modeller for et nyt taxameter- og bevillingssystem" (opgavebeskrivelsen 2014).

Rapporten skulle have været afleveret i januar 2015, men blev først frigivet i slutseptember, på trods af at den angiveligt havde været færdig i april.

Men den pixi-rapportering, som ministeriet så valgte at frigive, opfyldte ikke opgavebeskrivelser, for heri var ingen analyse af taxametersystemet, og den fortæller heller ikke om de alternative modeller. (FORSKERforum har klaget til Ombudsmanden over hemmeligholdelsen).

Den vigtigste konklusion, der kan udtrages af rapporten, ligner de tidligere rapporteringer og handler om en udbredt underfinansiering.

(Deloitte's pixirapport: *Omkostningsanalyse af de videregående uddannelser*, april 2015).

Majestæten, Rektor og et hip til Esben

20.nov.

Uni-minister Esben Lunde Larsen blev først nævnt som nr. 3 i tronfølgen, da KU-rektor Ralf Hemmingsen holdt sin tale ved KUs årsfest:

*”Deres Majestæt,
Deres Kongelige Højhed,
Minister,
bestyrelse,
studerende,
kolleger,
mine damer og herrer”.*

Og derefter kom rektoren langt omkring i sin tale, fra den danske rumfærd med Andreas Mogensen over malariaforskere over nødvendigheden af indre dannelsesrejser og herredømme-frie diskussioner. Om livsvisdom i den lille prins over Niels Bohr til præsident Obama.

Længst dvælede han ved eventyrbogen *”Den lille prins” af Antoine de Saint-Exupéry fra 1943, som bryder med vant logik og vanetænkning.*

Lytetænderen lever for eksempel i sin helt egen verden. Han skiftevis tænder og slukker planetens gadelygte hvert minut.

- ‘Hvorfor?’ spørger prinsen.
- ‘Sådan siger instruksen’, svarer lygtetænderen.
- ‘Det forstår jeg ikke,’ siger prinsen.
- ‘Der er ikke noget at forstå’, svarer lygtetænderen, ‘instrukser er instrukser’.

På universitetet lærer vi at forstå, at der er forskel på at følge instrukser til ophængning af rullegardiner – og at følge ensretningens instrukser, lød rektors jordnære oversættelse, for at konkludere:

”Som I kan høre, er de voksne ikke rigtigt kloge. De lever i deres egen verden. De er blevet deres profession. I deres værktøjskasse finder man kun mekaniske kompetencer. Og de tror, at kun tal tæller. Men den lille prins har sans for mere. Den lille prins et korrektiv til kassetænkningen.

Han kan ’tænke ud af boksen’ som det vist hedder - lidt firkantet - på innovations-dansk. Og han har et røntgenblik, der

afslører at verden er mere kompleks end tænd / sluk, befal / forbyd, nul / et. Den rummer også alt det midt i mellem - eller ved siden af.

Den lille prins fortæller os dybest set, at vi ikke kan regne med en verden uden menneskelige mellemregninger - uden the human factor”.

Rektors pointe ved at bruge prinsecitaterne var, at den slags logik-brud – og dannelsesrejser – kræver ressourcer og overskud.

Det mente han, at Globaliseringsmilliarderne til forskning og udvikling i 2004-2012 var et positivt tilskud til at åbne sig mod videnskabens stjerner: *”De åbnede Danmark mod verden som en fuldgyldig forskningsnation...”*

Og som det er traditionen i Ralf Hemmingsens årsfest-taler kom der så lidt syrlig kant, ikke mindst da uni-ministeren sad med på en lytter:

”Dette års Finanslov er et markant brud på ambitionen om at række ud efter videnskabens stjerner – og universitetet vil tabe flyvehøjde. Finansloven er også et

brud på ambitionen om at give de kommende generationer af studerende brændstof til dannelsesrejser ind mod universitetets indre kerne.

Ambitionen om at gøre universitetet til et sted, hvor vi ikke bare kan lære at sende en raket

til Mars, men også kan løse universets gåder. Et universitet, som både mestrer de konkrete kompetencer og forstår den menneskelige faktor – korrektivet til kassetænkningen, som i Den lille prins...”

Esben Lunde Larsen (V)

Medlem af Folketinget
Venstre

Uddannelses- og forskningsminister

Uddannelses- og Forskningsministeriet, Slotsholmsgade 10, 1216 København K
Ministertlf.: +45 7231 8000

E-mail adresse: min@ufm.dk

Hjemmeside: <http://www.esbenlundelarsen.dk>

CV

Udvalg/ordfører

Forslag/taler/svar

Hverv og økonomiske interesser

Esben Lunde Larsen, født 14. november 1978 i Skjern, søn af landmand Knud Helge Larsen og kontorassistent Anna Grethe Larsen.

Medlemsperiode

Folketingsmedlem for Venstre i Vestjyllands Storkreds fra 15. september 2011.
Kandidat for Venstre i Ringkøbingkredsen fra 2008.

Uddannelse og erhverv

ErhvervsPh.d., Københavns Universitet og Grundvigsk Forum, fra 2008 til 2013.
Cand.theol., Københavns Universitet, fra 2001 til 2008.

Politisk medarbejder, Venstres folketingsgruppe, Christiansborg, fra 2001 til 2007.
Efterskolelærer, Sædding Efterskole, fra 1998 til 1999.

Efterskolelærer, Sædding Efterskole, fra 1998 til 1999.

Tillidshverv

Medlem af byrådet i Ringkøbing-Skjern Kommune 2006-2013, viceborgmester 2009-2011, videraadvalget 2009-2013, Medlem af Folketingsgruppen for Uddannelse og Forskning 2011-2013.

Student Larsens mørke pletter

Danmark har en uni-minister, *som* lyver om sin uddannelse, *som* prøver at skjule, hvordan han fintede sig udenom det danske akkrediteringssystem ved at hente eksamensbeviser hos en norsk "diplom-agent", og *som* nægter at tale om sin bibelfundamentalistiske fortid og måske nutid. Han er mistænkeligt uvillig til at bidrage til opklaring af sin studiebiografi, der fremstår som noget rod med stor mystik om, hvor han faktisk blev undervist, af hvem og hvordan i nogle mørkelagte år 2001-06.

Og det vel at mærke samtidig med at han skal fremstå som rollemodel for de studerende, og at han som uni-minister tilmed moraliserer over studerendes studiedisciplin og pisker dem med studiefremdriftsreform, som tvinger dem til hurtigere og mere effektive studier af hensyn til Danmarks økonomi, vækst og velfærd...

Student Larsens rodede studie-karriere

Men student Larsens studieforløb var ikke en rollemodels. Det var noget rod og tilmed konfliktfyldt. Det afslørede det uddannelses-CV, som han blev nødt til at frigive, nogle dage efter at han var snuppet i CV-fusk:

Han var i fire år 2001-05 indskrevet på en norsk piratuddannelse MHS, som havde udliciteret undervisning til det københavnske Bibelinstituttet. Og MHS' eksamensstempler ville KU-teologi kun godskrive som knap to års ECTS-point.

Derfor måtte Esben Lunde supplere med halvandet år på KU's ba-studium 2006-07, før han kunne optages på kandidaten.

Og tilmed blev student Larsen stiktoset over, at KU-teologi ikke uden videre ville godskrive hans meritter fra en norsk missionshøjskole. Han klagede til teologidekanen og til KU-rektor Hemmingsen, dog uden at få medhold.

Student Larsen havde helt åbenlyst ikke den store respekt for KU-teologis optagelsesregler og studieordning, som han mente burde bøjes i hans sag. Student Larsen er i dag uni-minister og øverste ansvarlige for kvalitetskontrol og akkreditering.

Fortsat mørkelagte sider

Nu er sagen så en måned gammel, og Esben Lunde mørkelægger stadig:

- Hvad lavede han på det bibel-fundamentalistiske **Bibelinstituttet**? Det er helt dunkelt, hvor Esben Lunde faktisk blev undervist – hvis han i det hele taget gik til undervisning – eller om han var fjern-selvstuderende, der bare hævdede sine eksamensstempler på den norske missionshøjskole.
- **Hvor bibelfundamentalistisk er han?** På den ene side deler han ikke Bibelinstituttets "ortodokse bibelsyn" – på den anden side vil han nægte at vie homoseksuelle, hvis han bliver præst.

Esben snuppet CV-fusk

Og så gik han ellers videre med ændrede forklaringer, halve sandheder og tavshed, så hans personlige bibel-fundamentalisme fortsat er mørkelagt

Danmark fik i sommer sin første uni-minister med en ph.d.-grad. Han praler åbenlyst med sine akademiske meritter, især ph.d.-graden om ”Grundtvigs frihedsbegreb”. Men hans officielle CV var fusk. Han fortier oplysninger, og hans eksamensstempler er tvivlsomme. Han fik nemlig ikke sine bachelor- og kandidatmeritter via det danske akkrediteringssystem – som han nu er minister for – men ad bagdøren via en norsk finte: En ”diplomagent”.

Usandheden dækkede sandsynligvis over, at Esben Lunde ikke vil have frem, at han 2001-06 gik på det højreligiøse og sekteriske Bibelinstituttet i København – hvis fundament i øvrigt harmonerer med ministerens tiltrædelseserklæring om hans tro på skabelsesberetningen. Og siden blev hans forklaringer ikke mere troværdige, ikke mindst fordi ministeren absolut ikke er særligt meddelssom om sin fortid.

Hans problem var, at han forsøgte at løbe fra sin forhistorie, fx fra 2002, hvor han om sin selvbiografi oplyste, at han ”sideløbende med den politiske karriere har (...) studeret teologi ved Københavns Universitet og Dansk Bibel-Institut” (Indre Missions Tidende 2012).

5. nov. Esben Lunde ændrede forklaring

Esben Lundes formelle CV-data over studier på KU 2001-08 dækkede over en lidt anden realitet, for før sin indskrivning på KU havde han såmænd fem års studier (2001-06) på **Misjonshøgskolen i Stavanger (MHS)** med forlagt undervisning til Bibelinstituttet i København.

Det forklarede han ”faktuelt” om sit reelle studieforløb (iflg. hans spindoktor som både FORSKERforum og Ekstra Bladet tog på bånd).

Men så ændrede Esben Lunde igen forklaring, hvor han tydeligt havde problemer med det faktuelle. Den nye fortælling lød så, at hans ”uddannelse er foregået ved forskellige institutioner”, herunder ved ”frivillige kurser” hos det Bibelinstituttet, som han dagen før ”faktuelt” havde

nægtet at have fået undervisning af (”Det har ministeren ingen kommentarer til, da han ikke har studeret ved Bibelinstituttet”).

Og så fremlægger han også et papir på, at han har taget enkelte kurser på KU 2002-05 som ”udenlandsk gæstestuderende”.

Men svaret på, hvor han ”faktuelt” har modtaget undervisning, er mørkelagt. Det vil han ikke fortælle noget om, men meddeler sig igennem sin spindoktor eller ministeriets pressechef.

Principielle: Minister tog piratuddannelse

Esben Lunde har, siden han blev taget i CV-fusk, henholdt sig til, at han har gået på MHS-Norge, og at den er norsk akkrediteret, hvilket er korrekt så langt, at nogle af dens moduler er bachelorakkrediterede, men uddannelsen ville aldrig kunne blive akkrediteret i Danmark. Dens KU-studerende blev således frataget SU i 2007, fordi der blev stillet konfessionelle krav – relateret til en bestemt trosretning.

Og det er en penibel sag for en uddannelsesminister, at han har hentet bachelorlignende stempler på MHS-Norge, for MHS har nemlig studieplaner som en missions-skole og kan nærmest kaldes en ”piratuddannelse”, idet dens norske akkreditering kunne bruges af det københavnske Bibelinstituttet som ”diplom-agent”.

Bibelinstituttet er ikke akkrediteret i Danmark, så de brugte denne norske finte, for at deres studerende får BA-stempler, som kan godskrives, så de kan blive indskrevet på de teologiske fakulteter (for at blive optaget på kandidatstudiet).

FORSKERforum spurgte Esben Lunde, om han som Minister mener, at det er i orden, at det danske akkrediteringssystem – som ikke vil akkreditere Bibelinstituttet – kan snydes af udenlandske diplomagenter?

Men – via sin spindoktor – benægtede han i sin allerførste forklaring relationen til Bibelinstituttet: ”Det har Ministeren ingen kommentarer til, da han ikke har studeret ved Bibelinstituttet”.

Løgn på løgn

Men at Esben Lunde slet ikke har studeret ved Bibelinstituttet, var en lille/stor løgn, og dermed i strid med det 8. bud om, at du ikke må lyve. For i den ændrede fortælling hed det, at han havde gået til frivillig undervisning på Bibelinstituttet, men kun som supplement til den undervisning, han modtog fra MHS-Norge eller fra KU-teologi.

Og Esben Lundes bagatellisering af den undervisning, som han har modtaget af Bibelinstituttets lærere, deles ikke af de to involverede rektorer. Rektor for **MHS, Misjonshøgskolen i Stavanger**, fortæller, at (MHS’) undervisning i København var ”udliciteret” af MHS til Bibelinstituttet, og selve undervisningen blev leveret af Bibelinstituttets lærere:

Og den forklaring blev såmænd bakket op af Bibelinstituttets rektor, som ikke ville stå model til, at hans institution ingen rolle havde spillet.

2007: Norsk nej til danske bibelfundamentalister

Der var nemlig en samarbejdsaftale 2001-2007, som udliciterede MHS-Norges undervisning til det bibel-fundamentalistiske Bibelinstituttet. Københavnske studerende behøvede således ikke at flytte til Stavanger eller at tage derop for at modtage undervisning.

Aftalen forliste imidlertid i 2007, fordi de norske akkrediteringsmyndigheder, NOKUT, ikke ville acceptere, at MHS havde lusket falske fjernstuderende ind ved reelt at udlicitere undervisningen til Bibelinstituttet i København – herunder Esben Lunde.

Og det var ikke nok, at MHS garanterede for ”kvalitetskontrollen”. NOKUT krævede afvikling af samarbejdsaftalen, for ellers ville MHS-Norge miste sin akkreditering. Derfor blev relationen MHS/Bibelinstituttet brudt.

Hvad er problemet med eller for Esben Lunde?

FORSKERforum spurgte forskellige centrale aktører, men kun en ville stille op med svar

Lektor og religionshistoriker
Mikael Rothstein, SDU:

1. Hvilke grunde havde Esben Lunde til at fortie sine studier på Bibelinstituttet og MHS-Norge?

”Der kan kun være én forklaring: At de pågældende uddannelser ikke svarer til, hvad man normalt forstår ved akademiske studier. Der er tale om en form for intellektuel beskæftigelse med kristne myter, men netop på myternes betingelser. Udgangspunktet er glasklart og entydigt det fundamentalistiske, at de kristne opfattelser er de eneste sande og virkelige. Derfor kan der aldrig blive tale om kritisk, analytisk videnskab, når det kommer til stykket. Hvis man vil fremstå som fuldgod akademiker i en almindelig dansk sammenhæng, så er det en skidt bagage at have med sig. Derfor har det været nærliggende at gå stille med dørene.

Afsløringen af ministerens manipulation med sit CV har ikke ændret min vurdering af sagen afgørende. Men det er foruroligende, når en person med magt slører gennemskueligheden om sig selv og sit virke.

Rent pragmatisk har det sikkert også spillet en rolle, at hans eksamener som bekendt er blevet overført til Københavns Universitet, hvor den teologiske uddannelse, bortset fra de decideret religiøse aspekter, rummer rigtig videnskab. En alt for stor diskrepans mellem de forskellige uddannelser ville derfor ikke se så godt ud.

2. Hvorfor siger Esben Lunde, at han tager afstand fra Bibelinstituttets ortodoksi – uden at uddybe det – samtidig med at han fastholder en personlig ”bibelfundamentalisme” (fx at han ikke vil vie homoseksuelle)?

”Ministeren har sat sig mellem to stole. I virkeligheden er det et sociologisk fænomen, vi står med: På den ene side set skal han navigere i det sekulære samfund, endda som minister for forskning, og i den sammenhæng kommer man ingen vegne med fundamentalistisk religion. Hvad man faktisk gør, og det man siger, skal være i harmoni med de opgaver, man har, og det område, man repræsenterer. Derfor er det bydende nødvendigt for Esben Lunde Larsen at lægge en vis afstand til den religiøse tradition, han ellers indgår i.

Og her har vi så balladen, for på den anden side set skal han også kunne se sine venner i det indremissionske eller lutheranske religiøse miljø i øjnene. De bebrejder ham naturligvis, at han ikke med rank politisk ryg bekender sig til den form for kristendom, som han hele sit liv har delt med dem, og som han udtrykte eksplicit, lige indtil han blev minister.

Manden indgår i to uforenelige samfundsgrupperinger, og han prøver af al magt at balancere mellem dem, bl.a. ved at prøve at tie konflikten ihjel. Der er ikke bare tale om interesse modsætninger her, men om kolliderende verdensbilleder. Balanceforsøget er en håbløs opgave. På den ene side mister ministeren troværdighed i politisk og faglig sammenhæng, og på den anden mister menighedsmedlemmet de andre kristnes tillid.

KU-ektor Hans Raun Iversen, ph.d.-vejleder for Esben Lunde

”Spørgsmålene er helt forkert stillet og irrelevante. De handler om Esben Lundes person og vedrører ikke hans gerning som politiker og minister”.

3. Er det et problem med en videnskabsminister, som er ”bibelfundamentalist”?

”Jeg var – sammen med min fagfælle Jens-André Herbener – den første til at påpege, at en bibelfundamentalistisk videnskabsminister er et problem, da Esben Lunde bekendte sin tro på den kristne skabelsesberetning. Vi understregede, at vi naturligvis intet har imod, at manden er religiøs, eller at han tilhører den kirkelige højrefløj. Det er vi faktisk fløjtende ligeglade med.

Problemet er den afgrundsdybe afstand mellem en bibelfundamentalistisk forståelse af verden – som han ikke har taget afstand fra – og hele det videnskabelige felt, som historisk set på mange måder er udviklet i kamp mod religiøse institutioner og ideer. Min pointe er derfor, at en bibelfundamentalistisk videnskabsminister har særdeles ringe forudsætninger for at virke med myndighed og troværdighed indenfor sit ansvarsområde.

Nu er det jo muligt, at ministeren formår at ignorere sin religion i embedsmedfør. I så fald kommer han til at virke for et verdensbillede, som på mange måder vil være i strid med hans ellers erklærede forståelse af verden. Det er den ubalance, jeg ikke bryder mig om.

Jeg anfægter dog ikke, at han nyder fuld legitimitet som folkevalgt. Det er vel et af demokratiets paradokser. Var han blevet tildelt et andet ressortområde, havde jeg ikke sagt en lyd.

AU-professor Svend Andersen, bedømmer på Esben Lundes ph.d.-afhandling

”Da jeg var medlem af bedømmelsesudvalget, kan jeg ikke udtale mig, mens der verserer sager ang. Esben Lunde”.

Ville bøje KU's kvalitetskrav

KU-teologi lod sig ikke påvirke, men en insisterende studerende klagede både til teologi-dekanen og til rektor. Uden resultat

Hvordan kan man få en bachelor på halvandet år? Og derefter en kandidat på halvandet? KU-teologi må da have været ualmindeligt venlige, siden de lod student Esben Lunde Larsen overføre sine meritter fra en norsk bibelskole, mente en undrende uni-verden i starten af november.

Spørgsmålet blev pludselig besvaret en sen eftermiddag i november, hvor Esben Lunde Larsen pludselig offentliggjorde sit uddannelses-CV og en pressemeddelelse:

"KU's behandling af min meritansøgning og indskrivning er foregået efter standardprocedurer", lød beskeden via ministeriets pressechef, for selv var ministeren gået i flyverskjul, blandt andet vha. et bekvemt erhvervsfremstød for robotter i Qatar .

Særpræget og konfliktfyldt studieforløb

Men uni-ministerens *"efter standardprocedurer"* var alt andet end normalt, og hans studiekarriere ser ikke flatterende ud for en minister for universiteter:

Det var konfliktfyldt, for student Lunde brillerede nemlig med klager og forsøg på at komme udenom KU-teologis optagelseskrav og de danske akkrediteringsregler. Fem sider lange klager til såvel dekanen som til rektor Ralf Hemmingsen blev dog afvist som grundløse. Og i klagen truede han tilmed med at gå videre med sagen til videnskabsminister Helge Sander (V), men så langt gik Esben Lunde dog ikke.

Sagens akter afslører, at KU-teologi ikke var indstillet på at bøje sine optagelseskrav: Esben Lunde ville i 2005 have sine ba-stempler fra den norske piratuddannelse og diplomagent MHS – Missionshøgskolen i Stavanger – godskrevet som en fuldgyldig ba-uddannelse på KU-teologi, så han kunne blive indskrevet på kandidattrinnet her.

Men efter en konkret vurdering i studienævnet af hans dispensationsansøgning lød afgørelsen, at hans norske meritter ikke opfyldte *"samtlige de særlige adgangskrav"*. Han skulle aflægge *"supplerende prøver"* (i fx latin) for at kunne blive optaget på kandidaten.

Student Larsen ville ikke anerkende KU's krav

Det passede åbenlyst ikke student Lunde Larsen. Først klagede han til dekanen og dernæst til rektor Ralf Hemmingsen over lov- og regel fejl i studienævnets sagsbehandling.

Esben Lunde klagede over, at *"studienævnets afgørelse er i strid med gældende regler"*. Men det afviste den daværende dekan. (Det konkrete krav om flere latinkvalifikationer var fx et standardkrav, som Esben ikke kunne klemme sig udenom: det var *"en nødvendig forudsætning for, at den studerende kan gennemføre såvel bacheloruddannelsen som dennes umiddelbare overbygning"* (afvisning af klage januar 2006)).

Uni-ministerens studieforløb var noget rod. Han var i fire år 2001-05 indskrevet på en norsk piratuddannelse MHS, som havde udliciteret undervisning til det københavnske Bibelinstituttet. Og MHS' eksamensstempler ville KU-teologi kun godskrive som knap to års ECTS-point. Derfor måtte Esben Lunde supplere med halvandet år på KU's ba-studium 2006-07, før han kunne optages på kandidaten.

Og hvordan fik han så kandidaten på et halvt år? Jo, det skete tilsyneladende ved, at han fik overført en del meritter fra sin norske mastergrad fra Missionshøgskolen for bagefter at lave speciale om Grundtvigs frihedssyn. Som han så også lavede erhvervs-ph.d.-afhandling om, delvist finansieret af Grundtvigsk Forum/Grundtvig-akademiet.

Ville ikke acceptere faglige standarder

Men det er interessant, at student Larsen – som i dag er øverste chef for det danske akkrediteringssystem – ikke ville acceptere KU-teologis faglige standarder og vurderinger. Og ikke mindst at han ihærdigt prøvede at bøje de danske kvalitetsnormer med henvisning til, at formelle udenlandske eksamenspapirer burde kunne overføres uden videre, jf. Lissabon-aftalen om et frit uddannelsesmarked.

En ba-grad fra en privat norsk høgskole – *"et andet universitet"* – burde være

lige så god som en dansk uni-bachelorgrad, lød hans logik. Som altså åbenlyst ikke ville anerkende teologis studieplaner og de danske akkrediteringsregler.

jø

Ph.d.'en: Økonomisme og åndsfrihed

Esben Lundes ph.d.-afhandling diskuterer i ph.d'en åndsfrihedens vilkår under markedsdemokratiet eller konkurrencestaten. I en tekstanalyse af forskellige politikeres fortolkning og brug af Grundtvig konkluderer han:

"Her ser vi, hvordan politikerne anvender Grundtvig til at legitimere deres synspunkter. Ifølge politikerne over åndsfrihed – og Grundtvigs intentioner med samme – positiv indflydelse på det danske samfund. I den forbindelse er der en såvel bevidst som ubevidst anvendelse af Grundtvigs tanker til at fremme åndsfriheden samt til at kritisere de følger for åndsfrihed, som overgangen fra vælfærdsstat til konkurrencestat medfører.

Dermed har afhandlingen problematiseret, om Grundtvigs tanker om åndsfrihed – og dermed retten til at bestemme over egne eksistentielle vilkår – fortsat er en forudsætning for frihed i nutidens konkurrencestat? Konkurrencestatens værdibegreb er økonomisk betinget og rummer dermed ikke blik for eksistentielle frihedsværdier. Når økonomismen gøres gældende på bekostning af åndsfrihed får det eksempelvis følger for de frie skoler, forskningsfrihed og universiteternes autonomi, men også for den enkeltes åndsfrihed og selvbestemmelse.

Afhandlingen konkluderer, at Grundtvigs begreb om åndsfrihed, der har en eksistentiel karakter, fortsat er nødvendig, hvis åndsfriheden skal gøres gældende i det danske samfund. (Resume s.271)

Esbens fjernstudier

Den norske finte: Hentede bachelor-bevis fra norsk missionsskole, som havde udliciteret undervisning til danske bibel-fundamentalister

I Esben Lunde Larsens første forklaring hed det skræmsikkert, at han var indmeldt hos og undervist af det norske MHS Misjonshøgskolen i Stavanger. Så blev den anden forklaring, at hans "uddannelse er foregået ved forskellige institutioner", herunder ved "frivillige kurser" hos Bibel-instituttet.

Han var indskrevet på norske MHS, som agerede som diplomagent, fordi det danske Bibelinstituttet ikke var akkrediteret. Det var den norske finte.

Men hvor, af hvem og hvordan fik Esben Lunde så sin hovedundervisning, når han ikke fik den på Bibelinstituttet i København?

Esben Lunde ville ikke svare til Ekstra Bladet. Og så rejste ministeren i flyver-skjul til en robot-kampagne i Qatar, og ville ikke engang svare på spørgsmål fra Kristeligt Dagblad, som ellers er ham venligt stemt.

Udelukkelsesmetoden: Hvor studerede han?

Som sagen er oplyst, fik han eksamens-stempler på den norske MHS Misjonshøgskolen 2001-05 i Stavanger, mens han boede i København.

Men hvor studerede han så, hvis han da ikke var fjern-selvstuderende? Det synes udelukket, at han har taget sin hoveduddannelse ved danske lærere på Bibelinstituttet. Det benægter han i hvert fald selv.

Det er udelukket, at han er undervist af norske lærere i København, for MHS-Norge havde udliciteret undervisningen til Bibelinstituttet, og MHS-Norge fungerede i praksis bare som "diplomagent", har MHS-rector Bård Mæland forklaret: "Esben Lunde var indmeldt på MHS, fik sin undervisning på Bibelinstituttet, men blev eksamineret af os fra MHS".

Det er udelukket, at Esben Lunde har opholdt sig i længere tid i Norge for at blive undervist af norske lærere. Han har nemlig ikke studeret ret meget i udlandet: "Jeg har selv været på korte studieophold undervejs i mit studium. Desværre blev det ikke så meget, som jeg gerne ville", fortæller ministeren i sin ministerielle selvpræsentations-video.

Det er udelukket, at han har taget hoveduddannelsen på KU, på trods af at han har taget enkelte kurser på KU 2002-05 som "udenlandsk gæstestuderende" (iflg. fremlagt papir i den ændrede forklaring). Hvis han faktisk afsluttede disse kurser med eksamen, ville han maksimalt have tjent lidt mere end 1 af 3 års bachelorstudier på kurserne (ECTS-point).

Tilbage står som et sandsynligt scenarior – som også forklarer hans uvillighed til at forklare sig – at Esben Lunde ikke brillerede ved pligtskyldige fremmøder til undervisning. Han klarede sig på alternative måder, herunder især ved at den norske "diplom-agent" gav ham eksamens-stempler (ECTS-point).

Som han bar ind til meritoverførsel på KU-teologi. Det er noget rod i et 7-årigt studieforløb, som er normeret til 5 år.

Misjonshøgskolen i Stavanger: Norsk bachelor-grad

Esben Lunde afviser i dag, at han har taget sin hoveduddannelse på Bibelinstituttet i København, men det modsiges af **rector Bård Mæland fra MHS-Misjonshøgskolen** i Norge, som fortæller, at (MHS's) undervisning i København var "udliciteret" af MHS til Bibelinstituttet og selve undervisningen blev leveret af Bibelinstituttets lærere.

Bibelinstituttet har så på forskellige måder søgt om akkreditering og SU-godkendelse af uddannelsen som "universitets-ba" i teologi og mission. SU-godkendelsen blev afvist. Styrelsen afviser med henvisning til at man samlet set ikke lever op til de danske krav om klar adskillelse af faglighed og religiøsitet (at der stilles konfessionelle krav om bestemt religiøs tilhør). Og så mener SU-styrelsen i øvrigt heller ikke, at der er brug for flere teologiuddannelser med offentlig støtte end uni-fakulteternes.

Forkla

- lyder kravet fra Jeppe Bruus (S)

Ministeren skal i samråd om si

Esben Lunde har det svært med at håndtere sin bibel-fundamentalistiske baggrund, uddannelse og nutid. Der er mystiske huller, for han svarer tåget om **sin faktiske relation til Bibelinstituttet**. I Folketinget har det været umuligt at få ham ud af busken. Han vil ikke svare krystalklart, når spørgsmålet lyder, **hvor bibelfundamentalistisk, han faktisk er?**

Han skræver, så bukserne sprækker når han på samme tid 1) lægger afstand til fundamentalisme ved ubestemt at hævde, at han "ikke deler Bibelinstituttets ortodokse bibelsyn" og 2) er bibelfundamentalist, når han står fast på sin gamle holdning om, at hvis han bliver præst, så vil han nægte at vie homoseksuelle i kirken!

Men for ligesom at lappe den sprukne buks, tilføjer han så principielt, at han skam er "meget opmærksom på at skelne mellem trosspørgsmål og politiske spørgsmål"

Hans uklare og skrævende svar har fået Jeppe Bruus (Soc.dem.) til at kalde ministeren i åbent samråd, for Ministeren har en helt særlig rolle, som bør lægges åbent frem: "Esben Lunde har som

“

Bibelen er Guds ord, givet ved Helligåndens inspiration, fuldt troværdig og urokkelig, helt igennem og uadskilleligt Guds ord og menneskeord. Bibelen er, sådan som den oprindelig blev givet, uden fejl og selvmodsigelser i alle udsagn (...) den er den eneste, men også fuldt tilstrækkelige, klare og absolutte autoritet i alle spørgsmål vedrørende tro, lære og livsførelse".

Bibelinstituttets fundats

JØ

Fire faktuelle fejl

... dig!

og Eva Flyvholm (Enhedslisten).
... holdninger inden juleaften

uddannelsesminister det øverste politiske ansvar for uddannelsesinstitutionerne. Derfor bliver det relevant, hvordan han egentlig fortolker sin egen vej igennem uddannelsessystemet”.

Vil Ministeren oplyse ...

De foreløbige spørgsmål til samrådet lyder:

Vil ministeren oplyse, om ministeren bifalder den konstruktion, som Dansk Bibel Institut benyttede, blandt andet i forbindelse med ministerens uddannelse, i form af samarbejdet med Misjonshøgskolen, hvor studerende kan deltage i undervisning ved en ikke-akkrediteret privat uddannelse i Danmark, men proforma blive indskrevet ved en akkrediteret uddannelsesinstitution i udlandet, der formelt afholder eksaminerne, og om det er en konstruktion som regeringen ønsker at fremme? (spm. I)

Vil ministeren oplyse, om det er ministerens opfattelse, at Dansk Bibel Institut bør kunne opnå akkreditering i Danmark? (spm. K)

Kan ministeren oplyse, om ministeren fortsat mener, at uddannelse ved Dansk Bibel Institut og Misjonshøgskolen bør kunne sidestilles med en anerkendt og akkrediteret uddannelse i Danmark? (spm. L)

Også Eva Flyvholm (Enhedslisten) har stillet et spørgsmål i samme temakreds:

Er ministeren enig i, at Dansk Bibel Instituts grundlag er uforeneligt med de kritiske bibelstudier, som skal foregå på universiteters teologi-uddannelser?

I artikler om uddannelsesminister Esben Lunde Larsens teologiske uddannelse har FORSKERforum bragt en række forkerte oplysninger om DANSK BIBEL-INSTITUT (DBI) og dens norske samarbejdspartnere fra 2001-2007, MHS (Misjonshøgskolen i Stavanger), og fra 2012 FIUC (Fjellhaug International University College, Oslo). De faktuelle fejl er desværre tendentiøse og fremstår, som om de kun tjener ét formål: At bringe DBI's troværdighed og akademiske niveau i miskredit. Vi tager gerne en kritisk dialog om kvalitet, men den fungerer bedst, hvis den bygger på fakta i stedet for fordomme.

1. MHS var en "piratuddannelse" – DBI's "norske diplomagent" – og en måde at snyde sig til en bachelorgrad.

Fakta: DBI er stærk tilhænger af, at uddannelser og eksamener bliver reguleret via høje, klare og ensartede krav og kontrolmekanismer, så det akademiske niveau bliver sikret. Danmark har tiltrådt en række internationale aftaler (bl.a. Bologna-processen) til at fremme fri bevægelighed og konkurrence internationalt. Hvis en studerende har taget en akkrediteret bacheloruddannelse i fx teologi ved et udenlandsk akkrediteret universitet, så skal det danske universitet optage disse studenter. Hvis fag og indhold ikke sammenfalder, kan det enkelte fakultet pålægge suppleringsfag. MHS lever op til alle relevante krav, og termen 'piratuddannelse' er ikke bare sprogligt ubehjælpssom, den er også lodret forkert.

2. Pt. er DBI tilknyttet en anden norsk aktør, Fjellhaug, som er uden formel akkreditering.

Fakta: Både MHS og FIUC (inklusive den danske afdeling, FIUC-DK) er akkrediteret af det officielle norske akkrediteringsorgan, NOKUT, efter samme standarder som statsuniversiteter i Norge. Mens den første aftale med MHS blot var en aftale om, at DBI leverede undervisning i København til selvstuderende på MHS, indebærer den nuværende aftale med FIUC en etablering af en dansk afdeling af FIUC, som er forhåndsgodkendt af det norske undervisningsministerium, og som fortløbende kvalitetssikres af NOKUT.

3. De norske

akkrediteringsmyndigheder har sået tvivl om DBI's undervisningskvalitet (forskningsfrihed).

Fakta: Hvad er dokumentationen for denne påstand? Hvis NOKUT var i tvivl om kvaliteten i den undervisning, der gives på FIUC-DK, ville uddannelsen ikke være akkrediteret. Uddannelsen er under stadig kontrol af NOKUT. DBI udsteder ikke selv eksamensbeviser – det gør FIUC-DK. Faglærerne på uddannelsen er uddannet og videreuddannet i det offentlige og internationale universitetssystem og er vant til at stå til regnskab for deres forskning i en kritisk dialog med forskere, der har andre forudsætninger. Faglærernes personlige overbevisning er lige så irrelevant her, som den er for faglærere på Det Teologiske Fakultet.

4. Der ikke er brug for DBI's uddannelser med offentlig støtte, fordi universiteternes teologi-uddannelser opfylder de eksisterende teologiske behov.

Fakta: Det er dokumenteret (fx i Kristeligt Dagblad 17. januar 2015), at der i de kommende år vil komme en omfattende præstemangel. Trods mangel på SU har studenter på FIUC-DK en meget lav frafaldsprocent og klarer sig godt, når de går videre på kandidatdelen på Det Teologiske Fakultet. I dele af det folkekirkelige landskab er der mange menighedsråd, som efterspørger studenter med denne dansk-norske uddannelse. (FORKORTET AF RED.)

Rektor på Dansk Bibel-Institut (DBI)
Børge Haahr Andersen

SVAR:

To konkrete kommentarer. A) Den centrale oplysning om, at både Missionshøgskolen og nu Fjellhaug var/er akkrediteret af de norske myndigheder – underforstået på universiteternes akademiske ba-niveau – er vildledende: Misjonshøgskolen er akkrediteret som "videnskabelig højskole" med norsk ba-akkreditering på konkrete kurser. Fjellhaug er akkrediteret på lavere niveau.

B) Der gås let hen over, at såvel de danske som de norske myndigheder ikke vil anerkende Bibelinstituttets konfessionelle krav om, at man her skal bekende sig til den kristne trosretning. *red.*

Tavsheds-klausul på k

Forskere, der laver opgaver for offentlige myndigheder, skal skrive under på ulovlige standardkontrakter, mener UBVA

Ingen ophavsret til eget arbejde og total tavshedspligt omkring enhver viden, man tilegner sig under arbejdet. Det er de vilkår, offentlige myndigheder vil have forskere til at underkaste sig, når de hyrer dem til forskningsopgaver.

Men disse betingelser er både uacceptable og i strid med adskillige forskellige love. Det siger **Udvalget til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde** (UBVA), der har foretaget en juridisk bedømmelse af kontrakt.

UBVA mener, at *kontraktvilkårene sandsynligvis kan lede til krænkelse af såvel forsknings- som ytringsfriheden* af forskellige årsager, bl.a. fordi forskeren afskriver sig mulighed for at bruge og formidle viden, vedkommende kunne have fået på andre måder, eller viden af stor almen eller forskningsmæssig betydning.

Kontrakt-krav: Ubetinget tavshedspligt

Standardformulering i kontrakter, som forskere bliver bedt om at skrive under på i forbindelse med opgaver for offentlige myndigheder:

"Kunden erhverver ejendomsret, ophavsret og enhver anden rettighed til alle dokumenter, som Konsulenten udarbejder i forbindelse med opgavens udførelse, herunder rapporter samt data, som Konsulenten frembringer som led i kontrakten. Konsulenten og dennes personale skal iagttage ubetinget tavshed med hensyn til oplysninger vedrørende Kundens eller andres forhold, som der opnås kendskab til i forbindelse med opfyldelse af denne kontrakt."

Men ydermere er den vidtgående tavshedspligt også i strid med markedsføringsloven samt forvaltningslovens §27 stk. 5, der opstiller begrænsninger for, hvorvidt man kan pålægge en offentlig ansat tavshedspligt.

Almindelig brugt

Det er **professor emeritus Heine Andersen** – der har sat fokus på forskningskontrakterne som del af en hvidbog omkring forskningsfrihed, han er ved at lave sammen med tidligere seniorforsker Mette Jensen. Han blev opmærksom på kontrakterne, da han for nogle år siden selv skulle lave en opgave for Styrelsen for Forskning og Innovation og selv blev præsenteret for en kontrakt.

"Da jeg spurgte, hvorfor jeg skulle skrive under, fik jeg at vide: sådan plejer vi at gøre, det er helt i orden," fortæller Heine Andersen, der nægtede at skrive under på kontrakten og derfor fik en ny, ændret kontrakt.

Men langtfra alle forskere eller universiteter protesterer, som han gjorde. Og han vurderer, at de problematiske kontrakter er helt almindeligt brugte.

"Jeg ved, udkastet fra kontrakten kommer fra Kammeradvokaten, og jeg kender til nogenlunde enslydende formuleringer hos Miljøministeriet, Boligministeriet og Energiministeriet. Så i hvert fald 3 forskellige ministerier bruger samme ordlyd."

FI: Konsulentydelse er ikke forskning

Oplevelsen inspirerede som sagt Heine Andersen til at undersøge fænomenet som en del af hans arbejde med forskningsfrihed-hvidbogen. Efter at have fået UBVA's juridiske vurdering har han henvendt sig til forskellige parter for at høre deres holdning.

En af dem er Styrelsen for Forskning og Innovation, sekretariatet for Det Frie Forskningsråd, der i sin tid hyrede Heine Andersen til at foretage nogle analyser.

I svaret afviser FI-styrelsen kort fortalt, at der skulle være retslige problemer. Det primære argument lyder, at

der ikke er tale om forskning, men om *"levering af konsulent-ydelser på frivillige kontraktvilkår og dermed ikke forskning."* I svaret bliver det nævnt, at vilkårene ikke er *"usædvanlige i en standardkonsulentkontrakt, der indgås mellem en offentlig myndighed og f.eks. forskere, en forskningsinstitution eller et konsulentfirma."*

"Svaret er lidt pinligt", mener professoren. Styrelsen skriver som argument, at det ikke er usædvanligt – andre gør det også. Og så kommer jeg til at tænke på min lærerinde Frøken Jørgensen, der altid sagde: det, at I er mange om at begå forseelsen, gør den ikke mindre".

Kammeradvokaten: Intet problem

Argumentet om, at det ikke er forskningsarbejde, giver professoren heller ikke meget for.

"Personligt føler jeg mig da lidt krænkede. Og jeg er også forundret over, at de og ikke universiteterne definerer, hvad forskning er. Men uanset om man kalder det forskning eller konsulentarbejde, så gælder de problemer, UBVA peger på omkring ytringsfriheden, stadig."

Kammeradvokaten fik også lov at kommentere de kontraktstandarder, advokaturen selv udarbejder for de offentlige myndigheder. Svaret – underskrevet **advokat Jacob Pinborg** – starter med at slå fast, at han *"finder det ret uhensigtsmæssigt at indgå i en polemik om forståelsen af sådanne kontraktbestemmelser."*

Og herefter afviser brevet i store træk, at der skulle være nogen som helst sammenhæng mellem kontraktens vilkår og forskerens ytrings- og forskningsfrihed: *"(...) og det af Morten Rosenmeier anførte om begrænsningen i konsulentens ret til at videreformidle forskningsresultater, som er købt og betalt af kunden, intet har med jura eller forskningsfrihed at gøre,"* hedder det blandt andet.

Tavshed – dilemma for uni-ledelserne

"Et arrogant, affejende svar", kalder Heine Andersen Kammeradvokatens vurdering: Kammeradvokaten er i situationen blot

kant med loven

“

Det er en ganske uacceptabel indgriben i forskningsfriheden, ytringsfriheden og desuden i forskernes intellektuelle rettigheder at give dem mundkurv på

Morten Rosenmeier

en part, der skal sørge for at sikre de bedst mulige vilkår for sin klient – den offentlige myndighed.

Heine Andersen har også spurgt på universiteterne, hvad man mener om den slags kontrakter – både forskerne, der indgår dem, institutlederne, der som ansvarlige ledere skal skrive under, og folk i administrationen, som skal bistå ved kontraktindgåelser blandt andet omkring juraen.

”Man kan tydeligt mærke, at det er en om sag for universiteter. Man har det ikke godt med den og ved ikke, hvordan man skal forholde sig. En type svar fra administrative medarbejdere er: Det vidste vi ikke, nogle skrev under på. En anden type svar er: Vi er opmærksomme på, at det forekommer, men vi lader det passere for at imødekomme institutledere,” fortæller Heine Andersen.

Horribelt: Forskningsstyrelsen intet værn

Det sidste er i hans opfattelse med til at forklare den situation, der gør, at forskere og universiteter ikke siger fra over for uacceptable kontraktbetingelser.

”Institutlederne skal skabe eksterne midler, og så kan man være mere eftergivende omkring de vilkår, man indgår. Man er jo også i konkurrence med private konsulentfirmaer om opgaverne.”

Generelt har det dog været noget nedslående for Heine Andersen at konstatere, hvordan der bliver gået på kompromis med nogle af de fundamentale principper, der gælder for forskningen.

”Jeg synes, det er horribelt. Specielt at

Forskningsstyrelsen har så lidt selvrefleksion og fornemmelse for, hvad forskning er, at de ikke kan se, at der er et problem. Man skulle mene, at ministeriet og styrelsen som myndighed for universiteterne og forskningsråd skulle se til, at der bliver værnnet om forskningsfriheden, som det står i universitetslovens §2. Og så gør de selv noget, der anfægter den.”

Jura-professor og UBVA: Kontrakter ugyldige

Jura-professor ved KU **Morten Rosenmeier**, der er formand for UBVA, bruger stærke udtryk i sin vurdering af kontrakterne.

”Det er en ganske uacceptabel indgriben i forskningsfriheden, ytringsfriheden og desuden i forskernes intellektuelle rettigheder at give dem mundkurv på – for tid og evighed – i forhold til den viden, de opnår,” siger Rosenmeier, men tilføjer også, at han vurderer, at kontrakterne i realiteten er ”totalt juridisk ugyldige”, og at en forsker, der måtte bryde kontrakten, således ikke vil kunne retsforfølges.

”Det er i virkeligheden bare et slag i luften. Men uheldigt, for forskere og universiteter tror, det er gældende,” siger han.

At man, som Forsknings- og Innovationsstyrelsen skriver, skal skelne mellem forskning og konsulentarbejde, skyder han også ned.

”Man kan ikke bare behandle os som forskere i en sammenhæng og konsulenter i en anden. Vi er forskere 24 timer i døgnet. Der er forskel på at få lavet en rapport på et universitet og få lavet den hos Deloitte. Så uanset at man kalder det konsulentarbejde, kan man ikke pålægge forskere tavshedspligt for tid og evighed. Det strider mod universitetsloven og desuden også mod menneskerettighedskonventionen,” forklarer Morten Rosenmeier.

lah

Rektorerne holdning?

KU-rector Ralf Hemmingsen

Hvad mener KUs rektor om, at forskere ved KU skriver under på standardformulering i kontrakter med ovenstående ordlyd, som altså kan lede til krænkelse af deres egen forsknings- og ytringsfrihed?

???

AU-rector Brian Bech Nielsen

Hvad mener AUs rektor om, at forskere ved AU skriver under på standardformulering i kontrakter med ovenstående ordlyd, som altså kan lede til krænkelse af deres egen forsknings- og ytringsfrihed?

???

DTU-rector Anders Bjarklev

Hvad mener DTUs rektor om, at forskere ved DTU skriver under på standardformulering i kontrakter med ovenstående ordlyd, som altså kan lede til krænkelse af deres egen forsknings- og ytringsfrihed?

”Ledelsen på DTU er meget bevidst om, at universitets forpligtigelser til innovative tiltag via samarbejder med erhvervslivet etc. ikke må være til hinder for, at forskerne kan publicere deres resultater. Resultatet heraf ses f.eks. i DTU’s årsrapport 2014 hvoraf fremgår, at selv om DTU har haft en stigning på 9% af erhvervssamarbejder i forhold til 2013, har der i samme periode været en stigning på 7% i antallet af artikler i web of science registrerede tidsskrifter.” (pr. email)

Italiensk lup på KU-f

Er KU-forskerne fra det tidligere LIFE og NAT blevet bedre efter at være sat i fornuftsægteskab med hinanden? Det undersøger Valen

Institutter blev opløst og smedet sammen på kryds og tværs, da KU i 2012 fusionerede LIFE og Det Naturvidenskabelige Fakultet. Mange protesterede over tvangsægteskaber med kolleger, man slet ikke følte noget fællesskab med. Men ikke meget hjalp det. Beslutningen kom fra oven.

Det er der en ung, italiensk dame, som er rigtig glad for i dag. Hun hedder **Valentina Tartari, er adjunkt ved Institut for Innovation og Organisationsøkonomi på CBS og forsker i betydningen af socialt samspil inden for forskning.**

”Min ph.d.-afhandling handlede om, at forskere bliver påvirkede af det sociale miljø, de er en del af, i forhold til den måde, de publicerer på, og i forhold til deres samarbejde med industrien. Og et interessant spørgsmål er, om folk handler på en måde, fordi deres venner gør det, eller de vælger venner, der ligner dem selv,” fortæller hun.

Det tema forsker hun stadig i, og her er det, KU Science-fusionerne pludselig får rolle som eksemplarisk forskningsobjekt.

Ufrivillighed gør casen god

”Det er sjældent, der sker så store ændringer i et universitets struktur. Universiteterne er som regel meget stabile i deres organisering. KU foretog en hurtig omorganisering, og folk blev sat sammen med nye kolleger, de ikke selv havde valgt. Det lyder lidt ondt, men netop det, at det sker mod de ansattes vilje, gør casen god i forhold til mine forskningsspørgsmål,” siger hun.

Hun henviser til, at hun på den måde kan sammenligne den sociale påvirkning mellem kolleger, man i princippet selv har valgt, da man søgte job, og kolleger, man ufrivilligt er blevet sat sammen med.

Tartaris metode er kvantitativ. Vurderingen af, hvordan KU Science-medarbejdernes forskningsproduktion ændrer sig, kommer til at bygge på indsamling og registrering af forskernes publikationer og forsknings-cv. Hun har haft samtaler med de øverste ledere om strategierne bag fusionen og fakultetets sammensætning,

men hun kommer ikke til at have samtaler med de menige medarbejdere.

Fysisk nærhed er vigtigt

Studiet bygger mere eller mindre videre på hendes forskning på Imperial College i London, hvor hun tog sin ph.d.-grad. Her kunne hun blandt andet på baggrund af sine undersøgelser konstatere, at forskere, der flytter til andre arbejdspladser, er mere produktive.

”Det er både det, jeg har observeret på baggrund af min forskning, men også min egen personlige erfaring. Selvfølgelig er der omkostninger ved at flytte, men fordelene ved at få nye kolleger og samarbejdspartnere vejer tungere. Du får nye ideer og nye perspektiver, og det betyder mere end det, du mister”.

I dette ligger også den konstatering, at det fysiske nærvær har stor betydning – selv i den digitale tidsalder: ”Viden flytter sig hurtigere, når folk er tæt på hinanden. Noget er svært at sætte på papir. Så fysisk nærhed spiller stadig en vigtig rolle i videnskabelse”.

Privatansatte er mindre mobile

Det med at flytte sig til større produktivitet er et udpræget forskerfænomen – ja faktisk et udpræget universitets-forskerfænomen.

”Det gør akademikere til noget særligt i forhold til andre, at de kan udføre deres arbejde overalt, hvis bare de har det rette udstyr. Det gælder i særdeleshed samfundsvidenskaberne; man skal bare have sin bærbare med under armen. Men som forsker gælder det også, at du selv definerer arbejdet. Hvis du flytter arbejdsplads, skal du lære, hvordan man gør tingene, men som forsker er det dig, der bestemmer, hvordan tingene skal gøres,” siger hun.

Men Valentina Tartari har også konstateret, at privatansatte forskere ikke har samme positive produktivitetsudvikling, når de flytter. Hun forklarer det med, at målet og motivationen for en privatansat forsker findes i en kommerciel strategi, som man skifter ud, når man skifter arbejdsplads. På den måde kan

Har det planlagt

den private forsker opleve flere negative effekter ved en flytning end universitetsforskeren.

”Derfor er virksomhederne strategisk meget bevidste om at gøre forskningen – selvom den er kommercielt rettet – til et personligt anliggende for deres ansatte forskere”.

Produktiv befrugtning

Hvordan effekten af KU Science-fusionen og de mere eller mindre frivillige blandede ægteskaber ser ud, kan Valentina Tartari ikke sige noget om endnu. Hun er stadig i gang med at indsamle data omkring forskningsproduktionen, hvilket hun forventer vil tage yderligere nogle måneder. Herefter går analysearbejdet i

orskere

Valentina Tartari

Gæsteskab mellem forskere fra KU LIFE og KU NAT skabt ny inspiration? Det undersøger Valentina Tartari nærmere i et forskningsprojekt.

gang.

Men set på baggrund af hendes hidtidige forskning forventer hun, at der vil være tale om en produktiv befrugtning mellem de to forskningskulturer, måske særligt omkring samarbejdet med erhvervslivet, hvor LIFE-forskerne kom med nogle stærke traditioner i forhold naturvidenskabkollegerne.

”Man kan forvente, at der sker nogle tilpasninger, så vi vil måske observere, at forskningsproduktiviteten går ned i væsentlighed efter fusionen. Men jeg tror ikke, at den nedgang bliver ved særlig længe. Det burde være to kulturer, der kan komplementere hinanden.”

lah

Ingen forskerfremtid i Italien

Rejs væk – og du bliver en bedre forsker.

Det kan Valentina Tartari konstatere på baggrund af egen forskning, men det er også et mantra, hun selv har levet efter. I 2008 forlod hun Milano og rejste til London for at tage en ph.d.-grad på Imperial College, og herefter anbefalede hendes vejleder hende at rejse videre – også selvom hun skulle få tilbudt job på universitetet.

”Og det var et godt råd. Som forsker mister du ikke dine samarbejdspartnere, når du rejser videre, du udvider bare dit netværk,” fortæller hun.

Jobbet som adjunkt på CBS Institut for Innovation og Organisationsøkonomi, som hun fik i 2012, var et helt målrettet sats. Instituttet er velkendt i Europa og var på toppen af hendes prioritetsliste, fortæller hun.

Dobbelthed over international karriere

Men der er en dobbelthed over den internationale forskerkarriere, Valentina Tartari er i gang med. For lige så meget, hun nyder at opleve Europa – og for øjeblikket USA – med sin mand og deres lille barn, lige så meget er hun bevidst om, at hun reelt ikke har mulighed for at vende hjem til Italien.

”Italien er et dejligt sted, og jeg føler mig italiensk. Men faktum er, at jeg ikke ville kunne arbejde i Italien. Landet har store finansielle problemer, særligt i den offentlige sektor. Så for unge forskere er der ikke mange muligheder på italienske universiteter,” fortæller hun.

Og selv om det skulle lykkes for hende at få job som forsker i Italien, og selv om hun kunne acceptere den lave løn, ville det være næsten umuligt for hende at bedrive forskning på det niveau, hun gør i dag.

”Der er meget få ressourcer, så du kan ikke rejse ud, du kan ikke gå til konferencer. Jeg beundrer folk, der bliver i Italien og bedriver forskning på internationalt niveau, for de gør det med meget få midler.”

Danske universiteter fyldt med danskere

I øjeblikket opholder hun sig som gæsteforsker ved MIT i Boston på en Sapere Aude-bevilling fra Det Frie Forskningsråd. Her kan hun udvide sit erfaringspektrum med universitetsmiljøer, der

altså yderligere tæller Italien, England og Danmark.

”USA er noget helt særligt, når du er på et af top-universiteterne. Folk er meget fokuseret på deres arbejde – mere end i Europa. Men samtidig er man meget indstillet på at samarbejde og hjælpe hinanden.”

Det første, der falder Valentina Tartari ind, når man beder hende beskrive det danske forskningsmiljø, er, at der er mange... danskere.

”På mit institut i London var der stort set ingen briter. Men i Danmark er langt de fleste danskere. Danmark er et lille land, og folk føler sig stærkere knyttet hertil og vil gerne rejse tilbage, når man har været ude,” fortæller hun.

Jantelov blandt studerende

Omvendt er hun ikke enig i den påstand, man jævnligt hører, om at det er sværere som udenlandsk forsker at etablere sig og skabe socialt netværk i Danmark.

”Jeg har flere danske venner end britiske, selv efter 5 år i London. Jeg kunne ikke få nogen, for jeg anede ikke, hvor de var. Hvis du kommer udefra, og har en socialt etableret gruppe med folk, der har kendt hinanden i mange år, så kommer du ikke ind. Lige meget hvor du er. Du er nødt til at danne din egen gruppe. Det er det samme alle steder, så det kan man lige så godt acceptere.”

En anden dansker-myte vil hun dog godt skrive under på. Det er den med Janteloven, og det oplever hun – og andre udenlandske undervisere – særligt blandt de studerende:

”I andre lande oplever man nærmest kamp om at komme til at sige noget i klassen, men danske studerende vil helst ikke sige noget. Særligt på de første trin. Og hvis man gerne vil etablere en diskussion... så er det jo lidt et problem. Jeg har spurgt mig selv hvorfor, og jeg tænker, at det handler om, at de ikke vil skille sig ud fra gruppen.

Det er nok Janteloven, der gør sig gældende, og det er lidt synd.”

lah

MOOCs – Folkeoplysning

Det giver masser af god branding, men kan også bruges til egne studerende, siger igangsætterten af de åbne online-kurser, KU nu køber

KU – et universitet med flere hundrede tusinde studerende.

Det lyder forkert, og det er da også kun en halv sandhed. Officielt har KU omkring 40.000 heltidsstuderende. Det sekscifrede tal opstår, hvis man medregner de mange personer over hele verden, der følger et eller flere af KU's åbne online-kurser. Et såkaldt MOOC.

Siden 2013 har KU udbudt en række MOOCs – **Massive Open Online Courses** – som alle kvit og frit har kunnet følge over nettet. Med temaer som Søren Kierkegaard, ny nordisk mad og universets opståen har KU åbnet sine virtuelle døre for hele verden og studerende uanset baggrund, forudsætninger og økonomisk formåen.

Og det har rigtig mange benyttet sig af. Mere end 200.000 har aktivt fulgt et af kurserne, og de video-forelæsninger, der er blevet produceret, er blevet set 3,6 millioner gange siden begyndelsen.

Pushet af entusiaster

KU's eksperimenteren med MOOC-formatet blev igangsat – ja, næsten pushet – af en lille gruppe e-læring-entusiaster. En af dem var **professor Flemming Konradsen**, afdelingsleder på Institut for Folkesundhedsvidenskab, som i dag er

Danske MOOCs

I Danmark er der produceret MOOCs på universiteterne KU, DTU, CBS samt SDU – sidstnævnte kun med en enkelt. Men også andre institutioner er på banen, eksempelvis University College Sjælland med en række kurser, der både er rettet mod studerende, undervisere og som efter- og videreuddannelse. I foråret blev det anslået, at der i Danmark udbydes 35 MOOCs.

Danmarks Akkrediteringsinstitution er i øjeblikket i gang med en tværgående analyse af danske MOOCs. Den ventes færdig med i slutningen af 2015.

formand for KU's MOOC-styregruppe og som tillige står bag MOOC-kurset 'Global health'.

"I den enhed, hvor jeg sidder, har vi altid arbejdet meget med e-læring. Så det var oplagt for os at tage initiativet. Vi kan se, at hele feltet rykker sig utroligt hurtigt, så hvis du ikke er med som institution og del af netværket, så kan du nemt blive sat til vægs," fortæller han.

Hans og kollegernes appel til KU-ledelsen var at rykke akut og straks igangsætte midler, så hvert fakultet kunne lave 1-2 kurser: "Vores tilgang var, at vi er nødt til at være en del af det globale fællesskab, og ikke bare som observatør. Så vi presede på for bare at gå med og lave kurser. Du kan snakke om det i 100 år, men du lærer først, når du gør det, får in-house-kapacitet og erfaringer fra undervisere og studerende."

Billig markedsføring

Et MOOC består af en række korte video-forelæsninger på typisk 8-9 minutter med tilhørende øvelsesmateriale, som samles i forløb på typisk 6-10 uger. Kurset er ikke meritgivende og kan nærmest betragtes som en form for folkeoplysende virksomhed.

Helt billigt er det ikke. KU har valgt selv at ansætte folk til at stå for den tekniske del af produktionen. Flemming Konradsen skyder på, at et MOOC koster 30-50.000 pr. uge alene i produktionsomkostninger. Dertil kommer den tid, de tilknyttede undervisere bruger på at forberede speaken og opgavematerialet.

Men i Konradsens øjne er det en rigtig god investering for KU, selvom det ikke som sådan bidrager til universitetets uddannelsesopgave. Først og fremmest peger han på den synlighed, det skaber.

"Tænk på, at vores videoer er blevet downloadet 3,5 millioner gange. Jeg tør slet ikke tænke på, hvor mange annoncer vi skulle have haft ude, og hvad det ville koste, hvis vi skulle nå ud til et tilsvarende antal mennesker," siger han og nævner behovet for at tiltrække både dygtige forskere og dygtige studerende fra udlandet.

Globale tema-netværk

Det er dog ikke kun uden for KU, at de producerede MOOCs kan tjene et formål. De kan virke rigtig godt som introduktion til et emne eller et kursus, for eksempel for udenlandske studerende, der kommer til KU.

"Vi kører kurser i global sundhed her på KU, hvor der kan være deltagere fra 12-15 forskellige lande. Men før de starter, beder vi dem tage en MOOC. Så de får etableret et fælles begrebsapparat omkring emnet," siger Flemming Konradsen.

Kurserne har som udgangspunkt ikke nogen form for interaktion mellem deltagerne og underviserne. Til gengæld lægges der op til interaktion og peer assistance på tværs af deltagerne i tilhørende diskussionsfora. Og disse fora får således en funktion af globale, temaorienterede netværk.

"Jeg bruger det også som forsker. Jeg lægger betragtninger ud, som jeg ønsker andre forskere og professionelles syn på. Jeg arbejder meget med affaldshåndtering og sanitet, og det kan for eksempel være folk, der arbejder med spildevand, der byder ind. På den måde kan jeg høste meget erfaring," fortæller Flemming Konradsen.

Sociolog: Overraskende stort arbejde

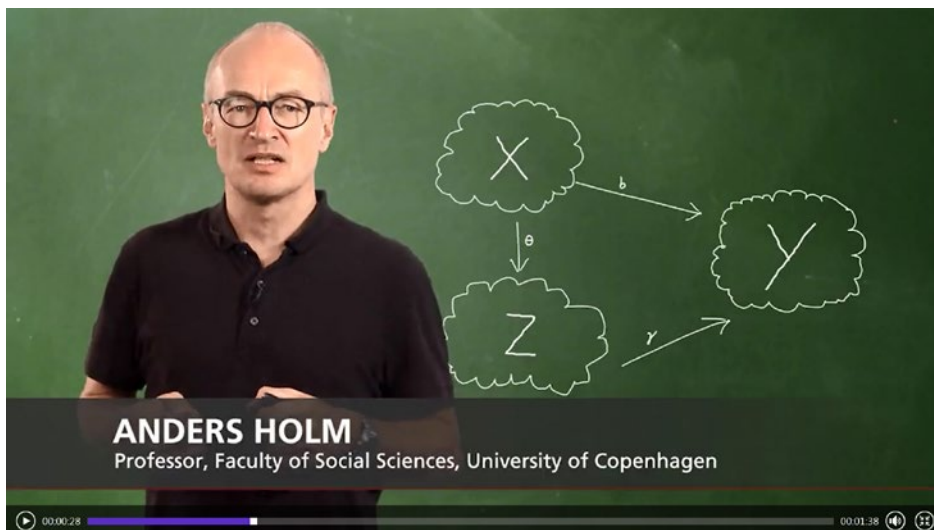
Professor Anders Holm fra Sociologisk Institut på KU, har ligesom Konradsen været ansvarlig for en af de MOOCs, KU udbyder: 'Measuring the causal effects in social sciences'. Han fortæller, at han var overrasket over, hvor meget arbejde det egentlig krævede fra hans side.

"Jeg troede, at produktionen bare gik ud på, at de skulle filme, når jeg underviste. Men sådan var det ikke. Forelæsningsen sker ved, at jeg læser op fra en teleprompter af et manuskript, jeg selv har skrevet. Og bare et kvarters tale fylder tyve sider, så det er et enormt arbejde," fortæller Anders Holm.

Han kunne hurtigt konstatere, at der er stor forskel på at forelæse i et auditorium foran et levende publikum og afvikle en monolog foran et kamera.

ing for verden

rer på tredje år

”Når man underviser, får man jo tit spørgsmål undervejs, eller man gentager noget, fordi man kan se, at folk ikke har forstået det. Men på sådan et video-kursus, skal det hele være meget strammere,” fortæller han.

Anders Holm har ligesom Flemming Konradsen erfaringer med at bruge MOOC'en til at introducere studerende til et tema.

”Jeg har lige haft en studerende, der skulle skrive speciale, men som ikke var helt up to date med faget. Og så har jeg bedt ham om at følge kurset. Det er jo enormt smart i stedet for at jeg skal sidde på kontoret og forklare, og han går forvirret derfra.”

Sociolog skeptisk overfor MOOCs fremtid

Til gengæld er Anders Holm ikke helt så entusiastisk som Konradsen, når det gælder synet på MOOC'ens betydning som undervisningsform på KU fremover.

”Dengang vi startede, var forventningerne, at det her ville tage over i løbet af få år. Og det er jo ikke sket, må man sige. Og jeg ser ikke lige, at det vil ske. Jeg tror ikke længere, man ser det som en vej, man

er nødt til at satse en masse ressourcer på, ud over for at promovere universitetet,” siger Holm og peger på de mange gratis undervisningsvideoer, der allerede findes på nettet, som i princippet fungerer lige så godt, selvom de er mindre velproducerede.

”Nogle gange går jeg på YouTube for at se, hvordan andre gør det. Og jeg synes egentlig, det fungerer lige så godt. Vores er meget flottere. Men folk, der lægger deres gratis undervisning ud – det fungerer også meget godt.”

Usikker fremtid

KU udbyder i dag ni MOOCs, og produktionen har ikke været accelererende. Finansieringen er nu endvidere lagt ud til de enkelte fakulteter og institutter, hvilket i de varslede sparetider kan gøre den fortsatte produktion usikker. Der er dog flere MOOC-produktioner i støbeskeen, og ifølge Flemming Konradsen er der også alternative finansieringskilder.

”Det er oplagt, hvis du er donor og har givet penge til et forskningsområde, at du supplerer med at få lavet en MOOC omkring forskningsfeltet. Og så ligger der også mulighed for brugerbetaling i det, man kan købe et certifikat, der

dokumenterer, at du har løst dine opgaver. Det er der mange, der gør,” siger Konradsen.

En evalueringsrapport fra foråret over de første to år med MOOCs på KU anbefaler, at man opretholder og arbejder videre med programmet. Og det håber Flemming Konradsen på.

”Det er bare at holde næsen i sporet, for der er mange gevinster at hente. Det vil aldrig erstatte den traditionelle undervisning, men vi skal hele tiden være opmærksomme på at høste fordelene ved det digitale.”

lah

MOOC-platforme

Udbuddet af gratis online-kurser fra universiteter og andre institutioner er samlet på nogle fælles platforme, hvorfra man således kan vælge kurser inden for alverdens emner.

De danske universiteter, der forsøger sig med MOOCs:

- KU, CBS og DTU – bruger platformen **Coursera.org**, der blev startet i 2012 som et samarbejde mellem blandt andre Stanford og Princeton University.
- SDU's MOOC om H.C. Andersen ligger på platformen **FutureLearn**.
- En anden primær MOOC-plattform er **edX**, der ligeledes blev startet i 2012 i et samarbejde mellem Harvard og MIT og nu har en lang række institutioner tilknyttet. I april 2015 blev det anslået, at edX har over 4 millioner brugere.

Hvor edX er et non profit-føretagende, der bygger på open source programmell, er Coursera formelt et firma, der skal generere indtægter. Den primære forretningsmodel består i at sælge diplomer for gennemførte kurser – indtægter, som deles med de institutioner, der udbyder kurset.

SE SIDSTE NYT OM

ESBEN LUNDE

OG

JULEAFTEN

PÅ

forskerforum.dk

ESSAY

Uni-lærere: Jeg skjuler mine...

SYGDOM: Omgivelserne prædiker terapeutisk åbenhed, men jeg fortæller altså ikke arbej

Fra uniernes HR-afdelinger udgår budskaber om, at arbejdspladsen anbefaler, at vi ansatte skal være åbne om vores problemer med arbejdsmiljøet, stress eller personlige, mentale sygdomme. Og arbejdsstedet erklærer velvilje overfor at gøre noget ved det; siger, at de har redskaber til at håndtere den slags.

Men jeg er langt fra overbevist, så jeg tier stille. Og det er jeg ikke ene om. Undersøgelser har vist, at 92 procent af briter mener, at det ville være skadeligt for karrieren at indrømme, at de led af mentale problemer (YouGov på vegne af Mind, britisk patient-organisation for sindslidende, red.). En anden undersøgelse viste, at ca. 38 procent af sindslidende universitetsansatte ikke har fortalt det til deres kolleger (Equality Challenge Unit, organisation til fremme for lighed og diversitet på de britiske universiteter, red.).

Uni-fagforeningen UCU har erkendt, at der er tale om en stigmatisering af sindslidende i academia, og har anbefalet, at medarbejdere ikke skal føle sig presset til at fortælle om psykiske sygdomme, idet man betegner det som "en privatsag". I virkeligheden er universiteterne institutionelt dårligt rustet til at håndtere deres behov.

Jeg fik diagnosen depression i 2009, to år efter, at jeg blev fastansat som lektor. Jeg har valgt ikke at stå frem med det og har i flere år holdt symptomerne skjulte. Jeg lader, som om de ikke findes, al den stund depression anses som ufornelig med min identitet som akademiker.

At møde på arbejde er både ressourcekrævende og fremmedgørende. For at sløre min sygdom, anstrænger jeg mig for at være alt det, som mennesker med depression ikke er. Jeg er instituttets sjoveste, mest smilende, mest imødekomende kollega. Sommetider er forestillingen så vellykket, at jeg får en flygtig fornemmelse af at være uovervindelig. Men det forsvinder igen ret hurtigt, og jeg står tilbage med fornemmelsen af at være fuldstændig alene, formørket og fortabt. En kollega sagde til mig engang, at hun syntes, jeg var den mest positive person, hun nogensinde havde mødt, og at alle

var så glade for at arbejde sammen med mig. Jeg var ude af stand til at sige noget til hende lige i det øjeblik. Men skulle jeg have fortalt hende sandheden, ville jeg have sagt, at jeg formentlig var den mest sindsformørkede og tristeste af alle hendes kolleger. Min sindsformørkelse gør mig bange – derfor holder jeg den for mig selv.

Vælger du at være åben om din sygdom, vil kollegerne i bedste fald betragte dig som følelsesmæssigt svag. I de fleste tilfælde vil man lade som ingenting. Vægtige diskurser anser depression for ikke at være andet end manglende ressourcer, en manglende evne til at gribe eksisterende muligheder, eller tvangsalienation som reaktion – eller symptom – på akademiets markedsførelse.

Som kvindelig akademiker med depression er jeg ret sikker på, at mine oplevelser med sygdommen adskiller sig fra mine mandlige kollegers. Stereotypen – den skrigende hysteriske, følelsesmæssigt ustabile kvinde – er der med det samme. Hvis jeg tilmed kommer fra en indvandrerbaggrund, lægges der yderligere et lag til.

Man frygter at blive frosset ud af sit fællesskab, hvis det kommer for en dag. Sammen med manglen på terapeutiske fællesskaber på arbejdspladsen og outsourcing af rådgivningsfunktioner til profitsøgende, effektivitetsfokuserede tredjepartsaktører, betyder det, at det kun bliver vanskeligere at "springe ud" som depressiv.

Jeg forsøger at blive rask. Jeg har været i terapi i 6 år og begyndte at bruge antidepressive midler for et par år siden. Det gjorde jeg ikke, fordi jeg gerne vil gøre det bedre på mit arbejde, men fordi jeg gerne vil give livet en chance. Det håb er det eneste, der forhindrer mig i at falde tilbage i fortvivlelsens mørke hul.

Nicola Dandridge, direktør i Universities UK, har for nylig betegnet universiteterne som "akademiske, frem for terapeutiske, fællesskaber". Men ved at opstille en falsk grænse mellem de to typer af organisationer udvider man bare kløften mellem de arbejdende og de syge.

Akademiske institutioner må være beredte til at være terapeutiske fællesskaber, hvis de skal tage deres velvillige erklæringer alvorligt og faktisk forpligte sig til at forstå problemer relateret til vores mentale sundhed. Dertil må sektoren

erkende, at grænsen mellem syg og rask ikke belejligt ligger fast, men ofte er uklar. Men så længe institutionerne ikke gør noget aktivt imødekomende over for den slags problemer, vil jeg fortsat være tavs om min sygdom.

Kilde: Anonym uni-lærer fra London. THE, 16.04.2015 i Martin Aitkens oversættelse

Her ses eks-minister Karl Theodor Zu Guttenberg. Enhver lighed med andre kendte personer er utilsigtet.

'Alle kan begå fejl

Tyske politikere har en rig tradition for at snyde sig til videnskabelige titler. Og de ryger ud...

Esben Lunde Larsen, minister for meget fri forskning, har bedt KU om at foretage en udredning af hans ph.d.-afhandling 'Frihed for Loke Saavelsom for Thor'. Det sker angiveligt efter rygtedannelse om plagiater m.m. – rygter som ministeren selv står helt uforstående over for. Men som han forhånds-undskyldte sig: "Alle kan jo begå fejl – også mig" (Facebook).

Skulle det vise sig, at ministeren har begået fejl – og måske også fejl, der er så graverende, at det sætter ridser i hans videnskabelige renomme – kan han trøste sig med, at han langt fra er den første politiker, der træder lidt eller meget ved siden af på den bane.

ITyskland er der en meget rig tradition blandt politikere for snyd med cv'er, eksamensbeviser og videnskabelige grader. Her betyder status og titler rigtig meget for eens anseelse. En dokortitel giver pondus.

Karl Theodor Zu Guttenberg: 24 plagiater

Skal man begynder øverst på den lange liste at prominente navne, må det være ved **Karl Theodor Zu Guttenberg**, som trods sin forholdsvis unge alder opnåede både at være CSU's generalsekretær, minister for økonomi og teknologi samt forsvarsminister.

Han blev dr.jur. i 2007 med en afhandling skrevet ved Bayreuths Universitet. Men i begyndelsen af 2011 klappede fælden. I forbindelse med en kritisk gennemgang opdagede juristen Andreas Fischer-Lescano 24 eksempler på plagiat i Guttenbergs doktordisputats. Skandalen tog hurtigt fart, og Guttenberg måtte trække sig som forsvarsminister. Et voldsomt slag for CDU, der så den unge komet som muligt kansler-emne med tiden.

Silvana Koch-Mehrin

Afsløringen af Zu Guttenberg kom til at indlede en hel bølge af afsløringer blandt tyske politikere. Den næste store fisk var EU-parlamentarikeren **Silvana Koch-Mehrin**, medlem af FDP daværende næstformand for Alliancen af Liberale og Demokrater for Europa.

Hun fik godkendt sin doktorafhandling ved Heidelberg Universitet i 2001. Men i april 2011 kom det frem, at afhandlingen var fyldt med plagiater. Hun valgte at trække sig fra sin næstformandspost i EU-parlamentet, men indrømmede ikke plagiatet og fortsatte med at bruge dokortitlen.

I juni 2011 valgte Heidelberg Universitet imidlertid at trække hendes

doktorafhandling tilbage på grund af massivt omfang af plagiat.

Jorgo Chatzimarkakis, tysker med græske rødder, var som Koch-Mehrin medlem af FDP og EU-parlamentet. Han fik sin doktorgrad ved Bonn Universitet i 2000. Og som Koch-Mehrin blev det afsløret i foråret 2011, at han havde plagieret andres tekster i afhandlingen, og universitet trak afhandlingen tilbage. Det ville Chatzimarkakis ikke finde sig i og trak universitetet i retten. Retten slog dog fast, at han havde brugt lange passager fra andre tekster, uden klart at afmærke disse.

Fældet af net-aktivister

Fælles for de tre eksempler er, at de blev fældet af frivillige aktivister, der ud fra det såkaldte crowdsourcing-princip arbejdede sammen om afsløringerne. For de to sidstnævntes vedkommende skete de via websitet Vronipla Wiki – et site med det formål at undersøge og dokumentere udbredelsen af plagiater i tyske doktordisputater. Inspirationen kom netop fra Zu Guttenberg-affæren.

Alle kan begå fejl. Men det er både blevet nemmere og sværere i den digitale tidsalder...